

دیوانه شاعر

ریگای هوښمه ندى

فهرهاد جه وهه ر برادوستی

چاپی یه کهم

۲۰۰۵ ز - ۱۴۲۶ کۆچی

ئەم كۆنۈپ

لە ئامادە كۆنى يېڭە

(مىنى ئوقۇش ئىقتىسادى)

WWW.IQRA.AHLAMONTADA.COM

بۇ سەردانى يېڭە:

[/https://www.facebook.com/iqra.ahlamontada](https://www.facebook.com/iqra.ahlamontada)

بۇ سەردانى يېڭە:

<http://iqra.ahlamontada.com>

ديوانى
ريڭاي ھۆشمەندى

فەرھاد جەۋھەر برادۇستى

۲۰۰۵

مەۋلىر

بسم الله الرحمن الرحيم

* ناوی کتیب: رنگای هوشمه‌ندی

* یابهت: شیعر

* دانه: فهرهاد جه‌وه‌ر عه‌بدوللا

* بیت چنن و نه‌خشه‌سازی: کۆمپیوتەری (میوا)

* مه‌له‌چن: پیره‌لاو

* تیراژ: (۷۵۰) دانه

* ژماره‌ی سپاردن (۶۴۴) سالی ۲۰۰۵

* چاپ: چاپه‌مەنی سیما - سلێمانی

پیشکش بی :

- * به گیانی پاکی پنه مبهری پیشه واسه لات و سلامی خوی له سه ربی .
- * به هاسه ربکم و مندانه کانم , که به هوی منه وه زور ماندوو دهن .
- * به هه موو نه و که سانه ی که یارمه تیان داوم له نویسه وه و ناماد کردن و چاپکردنی نه م دیوانه شیعه .
- * به هه موو نه و که سانه ی که له خمی نه و دینه دان و دارنکیان له سه ربه ردیک داناوه یو خزمه تی نه م نیسلامه پاکه .
- * به هه موو موسلمانانی جیهان , به تاییه تیش موسولمانانی کورد .

به ناوی خواي گه وړه

هر له وړوځه وه که خواي گه وړه مړوځي کرده جینشینی خوځي
له سر زه وی بهر بهر کانی له نیوان (حق و ناحق) دا بووه تادنیاش
ماوه هه رده بی.

جا یه کي له وړیگایانه ی که دیفاعی پیده کری و به کارده هیترئ
به رنکار بوونه وه ی زمانه که ده توانین پی بلین (پاگه یاندن) دیاره
زمانیش شیوازه کانی دیفاع کردنی زوره و یه کي له وانه به کاره ینانی
(شعیره) که پیم وایه کاریگه ریه کی زوری هیه و هه بووه ، بویه
ده بینین که پیغه مبه رمان (سلاوی خواي لی بی) به شاعیره کانی
ده فهرمووی (دایک و بایم به قوربانتان بی)

کاک فرهاد برادوستیش یه کیک له وشاعیرانه یه که له سرده می
نه مړودا له سته گهر و پووبه پووبوونه وه دایه دژ به تاریکی ، وه پشیم
وایه به پاستی شعیره کانی له ناستیکی زور باش دانه و کاریگه ری
خویان هیه ، بوی ه من ده ست خوشی لی ده کم وهیوام وایه
هر سه رکه وتوو بی و قه له می بۆ نووسینی نه م جوړه شعیرانه و
شعیری باشتیش ، نه وه ی که من په چاوم کردوه له شعیره کانی
کاک فرهاد دا به بۆچوونی من (تشیبیهی) زور به کاره یناوه ته شبیهی
هه ندی که سی به (خه لکی جاده یاشیتی جاده) کردوه
یابه (نیردوشین) هتد. که نه مه جوړیکه له شعیر.

نهوهی که زور سهرنجی پاکیشاوم به پاستی نهوهیه که کهنجیکی
وهکو کاکه فرهاد که زیاتر له چهندسالیکه هردوو قاچ و هردوو
دهستهکانی له کارکه وتوون و به لام نه و به خوی و کورسیه
که ږوکه کی له کارنه که وتون بڼ خزمهتی نه م نیسلامه و ماندونه بووه
که چی زوری له ساغه کان هیچ خه میکیان نیه بڼ خزمهتی نه م نایینه
پاکه کاتی نه م دلسوزیه به کاک فرهاده وه ده بینین چی به خویان
ده لاین؟!

به پاستی من دووباره و سی باره دهست خوشی له کاکه فرهادی
نازیز ده که م و داواشم له خواي گوره یه که شیفایه کی په له ی بڼ
بنیږی وه داواش ده که م که هرکه سی نه م نوسراوه ده خوینیتیه وه
دوعای خیری بڼ بکات ، ماوه نه وه بلیم زور سوپاسیشی ده که م که
نه م ږیزه ی دایه من که پیشه کی بڼ بنوسم هیوام به خته وهریه تی.

براتان پیره لاو

۱۰/ره جب/۱۴۲۶

۲۰۰۵/۹/۱۴

ناوړوك

لا پږه	شيعر	لا پږه	شيعر
۴۶	هەر دميرين	۷	شيعره کانم
۴۷	بيگومان	۱۰	ژن هينان
۴۸	قورنان	۱۲	سائى تازه
۴۹	که سی بی ویزدان ، پيوسته	۱۳	توانج و تانه
۵۰	که نجی نه زان	۱۴	بده لایى
۵۲	سپله یی	۱۵	دایک
۵۴	خوشکی بی ناگا	۱۶	باوک
۵۸	به ناچارى	۱۸	نهی خاومنی نهو جیهانه
۵۹	به رزی خوا	۲۰	په شیمانیهوه
۶۴	کچ به پارمندان	۲۲	من وبولبول
۶۸	نویژ نه کهر	۲۳	وما ارسناک الارحه للعالمین
۷۲	جگهره	۲۴	نهی خوايه
۷۴	به رخی نیر بؤ سربرينه	۲۵	زور دار
۷۵	چوارينه کان	۲۶	نهی پينغه مېهر
۸۴	گوز يه که م بازگه يه	۲۷	کوربه شهيد
۸۶	کونړه ږنگا	۲۹	ووريا بن
۸۷	بؤ منالان	۳۳	که لام زمره نابن
۸۹	بی هیوا	۳۴	که نجی به ریز
۹۰	بولبول و قهل	۳۵	خوشکی کراس کورت
۹۲	نه که ی	۳۷	من مزگه وتم
۹۳	دورژمنایه تی سه گ و پشيله	۴۰	یاسای قورنان
۹۶	خوشه ویستی پينغه مېهر	۴۱	دلئ من
۹۸	بی باکم	۴۲	دنیا به
۹۹	خوايه گيان	۴۳	ړينازی خوا
۱۰۱	چار نییه	۴۴	فیز
۱۰۲	موناجات	۴۵	برای بی ناگا

شيعرەكانىم

شيعرەكانىم زۇر دىسۇزىن ماندوون بە زمانى بانگەواز

تا خەلكانىك بچنە رېئى راست دەست بەردەن لە كلكى بەراز

شيعرەكانىم بەھىچ جۇرئ چۆك دانادەن گەلى نازان

لە سەنگەرى خەبات دانە شان بەشانى راستى خوازان

تازە چاويان ھەلئناۋە ، داسى دەستى نەۋەدى نوپنە

ھەست و نەستى ئەۋانىش، ئامادەنە بۇ دروئەنە

شيعرەكانىم ھەتا مردن ھەر لە ناو سەنگەرى پېشن

كۆلنەدەرى زۇر لېھاتون ، خاۋەنى گورزى بەنئىشن

رېسۋاگەر و تۇقئەنەرى زەردەۋالە و قەل و مېشن

رېشەى ھەموو خوانەۋىستان لەرەگەۋە ھەلئەكشىن

شيعرەكانىم لەبۇ ەمردى ووشك و مردوو ھەۋرى پەلەن

دەم كوت گەر و ئابرو بەرى ھەموو رېبازىكى ھەلەن

شيعرەكانىم لە بەردەمى رەۋەدى گورگان پالەۋانن

لە قولايى دىرياي سامىش بى وئەنە و مەلەۋانن

شيعرەكانىم شۆرپش گېرپن زۇر بەسامن شىرى بېشەن

چاۋنەترس و بلىمەتن بۇ مستى ستەم ۋەك درئشەن

شيعرەكانىم ، زۇر بەتوندى ستەمكاران ئەتاسىنن

بە مەرگىكى بېشەرمانە ، گيانى پىسيان ئەناسىنن

شيعره کانم خه باتکاری راستی ویست و زندهدق بهرن
ووره و هیزی ددست و بازووی هارهمانی ناو سهنګه رن

شيعره کانم بؤخه لکانیک ژانسی دل و دهردی سهرن
گوته باخی ږوخ کانیاوی سهر ږتبازی پتغه مبه رنن

شيعره کانم وهکو شيعری کاک عبدالله و کاک حه سانن
ږتبواری ږنی راسته هینه ن په نجهی چاوی ناکه سانن

شيعره کانم گورج و گوئن خواپهرست و خاومن پيشن
له سهرلوتکه ی ههره بهرزی خودا ناسی هه ل دهنیشن

شيعره کانم بؤ حهق ویستان دهبین به هه نغان و زری
نه وهک ږوژی به دهستی ږهش , خوا نه خواسته , لییان دری

شيعره کانم پارږمزی ږهش و سیواک و سهرپوشن
فریوی هیچ که سی نادمن هه تا نیریان پی بدوشن

شيعره کانم تیکوشمزی سمیل کورت و پيش دريژن
نه فرینی زور به سهر سهری ناکه س به چان هه لدمريژن

شيعره کانم بؤ زورداران ههرگیز خوری ناکه ن به پيس
به لاه وهک شیر سام دهنوینن له ناو دلی نه وانی پيس

شيعره کانم ږون دیارن که هاندمری ږولهی دینن

خه لکی یاخی ددئوئینن گلپه داری ناگر یین

سامیان شیر شیهوی تارد و دگو هه وران ددگرمینن
ددهوئی سهرشیواندنیش بهردد و پیستی دددرینن

هه ئه مت بهر و له خو بوردن لیو له کوهر ددگهزینن
ووردی راستی بهرز ددگهمن شیواوانیش ددبهزینن

شیهه گانم وهکو گرکان ، خوئل و بهرد لیک دهنائینن
بومه لهرزه زور بههیزن تهختی زوردار ددلهرزینن

شیهه گانم هه وری په ئهمن ئاوی به پیت ددبارینن
گورزی تۆله و گه مه رشکین له زورداران ددوهشینن

شیهه گانم لهرپی خودا یم و شمشیری به خوینن
هه موو بیر و برپای هه ئه به سه ره گدا ددروختینن

۱۳۹۹/۱۰/۱۸

إِنَّ فِي الشَّعْرِ لِحِكْمَةٍ

ژن ھىنان

گەنجى خوا ناسى بەرپىز بىرگەۋە چۈنگە ژىرى
بەرەو تۇ بەرپىۋەيە شالاۋى سەختى پىرى
تەمەنى گەنجى و لاۋىت ھەل و دىرفەتى چاكە
بىيە بەندەى ئارمىزوت ، ئاينىدەت ترسناگە !
تۇنەگەر ھۆشت ھەيە بگرە پىڭگاي خواناسى
مەچۇ ناۋ دىك و دالان بەقورىان ، بەپى خواسى
كە چۇن دىنىاي بى ناۋ ژىن ئەستەمە بۇماسى
بەپى ھاۋسەرىكى چاك تۇش ۋەكو ئەو كەساسى
فەرمودەى راست و جوانى سەرۋەرى مېھرىبانە
ژن ھىنان بەشپۋەى راست ، نىۋەى دىن و ئىمانە
لەو مۇدەيە بەۋلاۋە ، ئەى براگەم چىت دەۋى؟
بەۋى ھاۋسەرگىتنت نىۋەى بىروات دەست كەۋى !
بەلام ئەى گەنجى بەرپىز نەگەر ژىر و لىزانى
نەكەى خۇت مال ۋىران كەى فرىو بخۇى بۇ جوانى
جوانى و كەسايەتى و مال ھەتا سەرنىيە و دەرۋا
نەۋەى سەر بەرزت دەكا رەۋشتى پاگە و بىروا
ئافرىت چەند خاۋەن مال و كەسايەتى بەرچاۋ بى
نابى دەست نىشانى كەى گەر رەقتارى نەشپاۋ بى

..... دىۋانى رېڭاي ھۆشمەندى

ئەگەر كىرگەن بە ھاۋسەرىڭى گومان لە ھاۋسەرى

خېر و خۇشى نابىنى قەرموۋىدى پىغەمبەر

بەلام ، ئافرىقى دىندار سەربەرزى ھەردوۋى زىنە

ھىوا و كامەرانىيە تۆكمەيى بىرۋا دىنە

چۈنكى دەپتە مايە سەربەرزى دىنا و دىۋانى

بۇتۇ و مائە كانت بەدەستورىكى خىۋى

۲۰۰۲/۱۱/۱۵

ا لدنيا متاع , وخير

مَتَاعِهَا الْمَرْأَةُ

الصَّالِحَةُ

سالى تازه

ھیوام وایه پەرودردیگار لەم سەردەمە و چەرخە تازە
بیکی بەلێزی و تەختی کەى ھەرچی بەربەست و ھەورازە
(إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا) بۆ گەلى نیسلام بێتەدى
تاگولە ژێر یاسای قەلیش پزگاری بێ ھەرچی بازە

خوایە لیمان پیروژ بکەى پەربەدلمان بێ ئەم سائە
زاری سەرجەم موسولانان زۆر لەمێژە ترش و تالە
ھیزی نیسلام لەسەر زەوی بکە بەھیز و بالا دەست
ھەوری پەدشی نانومیدی لەبەر تیشکی خۆر پامالە

بەخوینی ئالى خواناسان گوڤرى بى شەرم سەرقانە
موسولانان بى غیرت نین بەلام نۆکەر خامن مائە
نۆکەریەتى خۆفرۆشان خامۆشی کرد سام و غیرت
بۆیە وا ریش پەدشی دوینی ئەمەرفۆ پیرە و بۆتە خالە

سالى نوێ هات خەلکان ئێوەش پەربەدلى بەخیری بێن
بەو مەبەستە پێشوازی کەن کە باومپی تیا برۆینن
لەگەل خوا يەك لابنەووە خۆتان لە راستی گیل مەکەن
جگە لە خوا سەرى شکۆ بۆ ھىج کەسێک دامەنوینن

٢٠٠١/١/١

توانج و تانه

ودك پوښته می مازندردان كه سيك نه گهر پالنه وانه
خزم و خه لکی له لا كو بن ، به ریز ودكو نووکی شانه
به لام نه گهر له زاری بن دژ به نیسلام توانج و تانه
نادانیکی وای زمان لووس چ دوست بیت و چ بیگانه
گوینی ده گرم ، راپیچی ددکم ددیبم له بو ته ویل خانه
چونکه نیسلام نه ولا تره لهو سمرگیزه به ستم زمانه

۲۰۰۲/۹/۲۱

بهره لایی

نهمړو ناسمان مولکی قهله ، پښویش له سمرعمر د قهرانه
سهرانسهری دونیاده کمن بازیښ داوی له پی و باله
بو لوی نموان رمو و راسته ، راستیش شق شه قهی منانه
بازی به رزیښ ترس نوکه قهله پردش پوښته می زاله
نیوهی هه نگی نهو دونیایه بوونه میښ و زمر ددواله
له سمر چلکاو هه لدنیش هه نگوین لایان تفت و تاله
پیشان پی ژینیان تهخت بوو نیستا پر له کهند و چاله
به لام ، داریک کرمی له خوی نه بی عومری هزار ساله

۲۰۰۲/۱۱/۱۴

دايىك

دايىكى بەرپىزم ئاۋاتى گيانم
پاستى سەرچاۋى پىڭگەي ژيانم

گيانى پەۋامى ئەي دايىكى ئازىز
چاكەت لەچاۋم دەرنەچى ھەرگىز

دەپى بۇت باش بىم فەرمانى خوايە
بەھەشتىش لە ژىر پىي پاكىت دايە

جا چۈن دەلى ئۆف ئەو دلە شىتە ؟!!
دەيكەم بەو خاكەي كە لە ژىر پىتە

دايىكى بەرپىزم نۆمانگ و چەند سال
بەھۋى من چەشتت ژان و ژىنى تال

نە رۇزۇت رۇز بوو نە شەۋىشت شەو
لەيم تال ئەگرى پىشۋودان و خەو

تۆش بەسۈزىكى زۆر ھەست بزۈپىنى
بى ئەۋەي پوخسارگرزى بنۈپىنى

ھەلدەستاپتەۋە لە خەو بەخۇشى
لە باۋەشى سۆز دامت دەپۇشى

ماندوم دەگرى بەھەموو جۇرى
نەتۆش بى ئەۋەي دلەت بتورى

..... دىۋانى رېڭاي ھۈشمەندى

بە لايەلايە لەددورى سەرم

دەسۋورايتەۋە بەھەستى نەرم

بۆيە ھەركاتى كۆرپەك دەبينم

خۇم دېتە بەر چاۋ، دايكى شيرينم

تاكو كفىشم بۇ ھەلەددورى -

سەرلە گۆرى تار دەبەمە ژوورى

گيانم لەۋىر پېى تۇبتۇتەۋە

پاداشتى چاكەت پېم نادىتەۋە

ئىنجانازادكە دايە گەردنم

تاكو لال نەبم كاتى مردنم

گەر نازاد نەكەى گەردنم گيانە

چىز و تام ناكەم لەو مان و ژيانە

ھەتا بىنم ھەردەكەم نزا

خوداى بالا دەست تۇ نەدا سزا

۲۰۰۲/۲/۲۱

الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأَمْهَاتِ

باوك

باوكە جىڭاى تۆلە نىۋ دىلمايە
خۇشەۋىستى تۆپىر بە دىنبايە
بە بەردەۋامى ۋا تىن دىكۈشى
تاۋەكو بىزىم بەشادى ۋ خوشى
دەخولتېتەۋە لى دەۋرى سەرم
بە ھەستىكى پىرلە سۆزى گەرم
بەيانى زوۋ زوۋ ھەلدەستى لى خەۋ
مالى جىن دىلى بە تارىكى شەۋ
بە دىل گوشادى ۋ ھەستى پىر سۆزى
دەجىت لى بۆسەر گارى پىرۋزى
كاتى نىۋاران دىتە ۋە بۆ مال
لەبەر شەكەتى دەكەى ئالە ئال
نىنجا پىنجى خۇت باۋكى نازدارم
ۋەكو چۆلەكە دەكەيتە زارم
پەرۋەردىم گەردم ھە ر لى مئالى
تاكو خۇم ناسى ۋ لەخۇبوم حالى

بەلەم داخەكەم ئەي باۋكە پىر بوۋى
كاركەرىكى زۆر لىزان و ژىر بوۋى
من دىمە كاركەر باۋكە ھەمىشە
ھىزىت نەماۋە نىتر دانىشە
مەخابن پىرىيت ئەي باۋكى پىر
ھەرگىز زىرەكىت ناچى لەبىر
پەيمانىش دەدەم تا لە ژيان ماوم
گەر پىت بىخەيتە سەر پىلۋى چاوم
نالىم ئۆف ، باۋكى چاك و بەرىزم
چاكىت لەناو دل چاك دەپارىزم
جىاۋازىت نىە تۆلەگەل دايە
ئەو دىلەم بۆتۈش لەخزمەت دايە
بەلەم گەردىم نازادكە باۋكە
پەرىزى ھەزم ، گىانە پاراۋكە
لە كۆتايى دا ئەي مېرەبانم
بۆ تۆ بەرزەكەم دوو دەستەكانم
تۆ بەخشىندەكى زۆر بالا دەستى
باۋكەم دوور بىخەي لە غەم و پەستى

نەي خاۋەنى نەۋ جىھانە

نەي خاۋەنى نەۋ جىھانە
نەتۈي دروست كار ؛ غەفۇرى
ژېنەم سەرىپچى و تاۋانە
دەبىئ ھەستەم بە مەجبۇرى
بىگرم رېڭاي تۈي بە تۈانا
تاكو بىزىم بە پۈۋ سۈرى
بەلەي تۈۋە زۆر ناسانە
لەمنى شەرمەزار بىۋرى

ئىنجا دىلەي من بەسە خەۋ
تاگەي ناخىت ھەر تارىكە ؟
ۋا خۆر ھەلات ، نەماۋە شەۋ
ھۆشىت بە چىيەۋە خەرىكە ؟
گۈي مەگرە لە خەلگى چەپ پەۋ
خوداي گەۋرە بىئ شەرىكە
بوونت لەناستى ھىلىزى نەۋ
ۋەك موو ؛ بىئ ھىلىز و بارىكە

هه موو کاتنی دمس ته کانم
به رزن بو نه و خودا و دنده
دهور و پېشتی رڼی نیمانم
لیته ی چپر و کوسپ و کهنده
به ته نیا و تاکت دوزانم
به زمی که به منی بهنده
به بی تو نه ی میهر دبانم
دلیم تار و زهر مرمه نده

خوایه کی به رز و شاکاری
دانانه کت له جی خویه
به گریه و شویون و زاری
دلیم له پېش دمرگای تویه
به و دام اوه ناگاداری
لیلی و مرگړه نه و رږوویه
گهر له خهرمانی بباری
هه موو رهنجی به فیرویه

۲۰۰۲ / ۱۱ / ۱۷

پەشىمان بەۋە

چى تاۋان بوۋنەنجامت داشەرمەت لەخوا نەكرد سىتە
تامى زۆرت لە تاۋان كەرد بەلام تۆلەى چاۋمېتە

خو انەو مافەت لى ئەسىنى گرتنىشى بە سۆ و نىشە
گەر پەشىمان نابىتەۋە زۆر بازگەى سەختت لەپىشە

نەو شتەى كەنەت كەردوۋە بۆت نەلواۋە سەر سەختى مەست
رۇۋى ھەردى ئەو كەردانە لەسەر رېڭات بېنە بەرەست

تا جەمەت گىرنەبوۋە لە تەپراشى مەرگ و مردن
چۆك دابىدە و بىكروزيۋە ، چالاكىە مل كەچ كەردن

دەست لەملى ھەزەكانت مەكە چىتر ، رۈۋ بىكە چاكە
بىرسى ئە دەرئەنجامىك كە نادىار و ترسناكە

بۇ بەۋجۇرە قەرامۇشى،شەرمە دىلى دەستى ھەزى؟
پەنجەى پەشىمان بوۋنەۋە رۇۋى ھەر دادى بگەزى

ھەموو خۇشى تامى تاۋان بوۋ بەھەلم و رەۋايەۋە
شەرمەزارى و خەجالەتەش بۆت لەشۋىنناىنا مايەۋە

ئەۋەى كە ئەنجامت داۋە لەپىناۋ نارمىزۋوت دۈينى
چاك بزانە ئەى بى ناگا دوا رۇۋت لى دەشۋىۋىنى

..... دیوانی ږنگای هوښمندی

له پېه راوی کړددودکعت نهو تاوانه هه ردددمینن

تا له گوردپانی دواړوژ خودای گه وره ددتودستینن

جا براکهم . بگهړنود بگره ږنگای چاکه کاران

پیش نهومی خه زانی ته مهن زمرتکا و دک گه لای داران

۲۰۰۲/۴/۲۲

کُل بَنی آدَم خطاءٌ وخیرٌ الخطائین التوابون

من و بولبول

بولبولیکي بال نه خشینم بیني له سهر چلی گوښک
داخ و بهزاره ی نه خسته دلی هه موو خاومن دلیک
باله گانی داخستبوون به بیزاری و به غه مباری
نه شکی زوری له جاوان بوو لی تو را بوو که یف و یاری
منیش پی م وت: نهی دهنګ زولال بؤ داماوی کوانی نازت؟
نایه گول و گولزاره کان گوی راناګرن له ناوازت ؟
بولبولیش به زمانی شیرین وتی : نهی عاشقی دهنګم
پی ت ده لیم ناخو له بهر چی هینده داماو و دلته نګم
خمتای گول نیه به قوربان کهوا وهک تازیه دارانم
هه رگیز له گول نه رهنجاوم هه ر عاشقی جاری جارنم
به لام بهر له موی پی م بللی ناهیکي هوولی هه ل کی شا
دلی رهقی زوردارانیش بهو ناهه ساردهی ده ییشا
نینجا ووتی : لیم بیوره نه گهر ناکه م گالته بازی
له داخی نایندهی رهم , دلی من مردن ده خوازی
دهستی رهشی چرنووک دریژ گیره له ملی راستی خوازی
چونکه قه ل و ریوی له جیی باز و شیران بوونه قازی
۲۰۰۴ / ۷ / ۱۵

﴿وما أرسلناك إلا رحمة للعالمين﴾

نهی پیغمبر خوشهویستم تاجی سهر و بیلبله‌ی چاو
رېبازیکت بۆمان دانا بی به‌ربه‌ست و هه‌لدیر و داو
به‌ند به به‌ندی نهم رېبازه بۆمان بۆته یاسا و ده‌ستوور
نیمه‌ش تا‌کو له زیان دابین ههرگیز نابه‌زینین سنوور
چاوی گه‌شت که هه‌لینا تو‌ی دادوهر و ژیر و ووریا
شه‌مه‌مه‌کویری نه‌و سهرده‌م به فرمی‌سکی خوین ده‌گړیا
شه‌وی تاریکی په‌ویه‌وه پوناکی که‌وته ناوجیهان
هیرعه‌ونه‌گان و یاسایان بنی دهریا بوو به‌جیان
ههرده‌م له تی‌کۆشان دابووی به زمانیکی نه‌رم و شیرین
خه‌لکت دهردینا له گیزاو شارم‌زات ده‌کردن له ژین
خه‌لکت وه‌ک گون گه‌شانده‌وه رزگاریان بوو له خامۆشی
ته‌ناه‌خه‌لکی یاخی و سه‌رکه‌ش سوربوون له‌سه‌ربه‌ران دۆشی
نینجا دژ به‌دوژمنانت چه‌کی خه‌باتت گرته ده‌ست
هاته هه‌ژان و هه‌لومری ده‌ستور و یاسای بت په‌رست
بالی کیشا به سهر خه‌لکی رۆژگاریکی پر سه‌ربه‌ستی
چونکه زۆریت به‌زۆر له ناو زیندانی ته‌می بوون په‌ستی

۱۹۹۹/۷/۱۲

نهی خوايه

گهورډیې بۆ تۆ باشه نهی خودای بهددسه لات
رېز داری بې نهندازدی خاودن بهخشش و خه لات
نهو کهسهی که دانی نا به تۆ و غهرمانه کانت
خوړنکی گهش و تازه بهویستی تۆ لینی هه لات

خاودن ږنگا و ږنبازی راست و پاک و پیروژی
بۆ بهنده چاکه کانت به بهزی و به سوژی
به زمانی زار و دلّم دان ددنیّم بهو راستیه
تهنها به دهستی تویسه مردن و مان و ږوژی

هیز و زانست و خیرت و دک دهریایه کی مهنده
که سئ نیه بزانی قوولی و پانایی جهنده
خوش بهختی و ناسوددی بۆ نهو کهسه زانایه
به بی رارا و دوودلی بۆ تۆ ددبیته بهنده

به لام منی نادان و دک پئویست نهم پهرستی
زوو ږووی تئى کردم دمردی دنیا داریه تی و سستی
نهو ههر دوو دمر دسه خته تویان له یاد بردمه وه
شهیتانیش به خوش حالی که له پچهی کردم دهمی

نه وهی تازه دزمانم نه گهر زووم زانیایه
هرگیز نه دبووم به تۆپ بۆ بهر پئی نهو دنیا به
شهی به هیز و سهخت له سهر و کهلله ددات
نه گهر به هانام نایهیت توو لاهمه وه ، خودایه

زۆردار

نەگەر دەترانى ئەي نەزان كە لە راستى چەندە دوورى
لەخوای گەورە شەرمەت دەگرد دەھاتىھو سەر دەستورى
نەكەى دەستان بچزىنى پىشلىكەى ياسا و سنوورى
بىگومان بە ، پەتى زۆردار لىك دەترازى لە ئەستوورى

كەسى لە تۆ لىھاتووتر بەجى ھىشتن تەخت و كورسى
نەوېش لە ناودلى نەبوو تۆزقالىك لەخودا ترسى
رۆزىك لەرۆزان بەزمىيىش لەدلى بى ناگاي نەپرسى
خەلكى لەسەردەم دەكىشا بۆ بەردەم ئەزىدەھى برسى

تۆ بەنيازى پىت دانىپتە شوينى پىيەكانى ئەوى؟
خۆ بىخەيتە بەر نەفرىنى ھەمووخەلكى سەر گۆى زەوى
بەرگەى رھى گەلان ناگرى ، ئەي نەزانى نزم و نەوى
ھىوادارم لە پىخەفى ھەرامۆشيدا نەخەوى

خوا منى بۆ تۆ نەداوہ تا بەزۆر و ناگرى گەرم
بەدەستى سوروہ بوى بەخوین زۆر دارانە كوتكەى سەرم
منى نەبەرد و نەبەزىو شوین كەوتەى خوا و پىغەمبەرم
بەرگى برپا و باوى راستى پىت داناكەنرى لەبەرم

۲۰۰۲/۴/۲۳

الظُّلَمَ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

نەى پېئغەمبەر

نەى پېئغەمبەر پېشەوامان خاۋەن رېځگای راستەقىنە
خۆشەويستى خوداى گەۋرە و نېمەى شوپن كەۋتوۋى نەم دىنە
ھەۋىنى ژىنى براىى ، ناۋى ئاگپى رېق و كىنە
سلاۋى خواى گەۋرەت لى بى ھەزار ھېندەى نەم زەمىنە

ۋەكو مانگى پرشنگدار و خۇرىكى زېرىن ھەلاتى
مېھرىبانى لەگەل تۇيا بەئەى دايە ناو وولاتى
ملوانكەى بۇ مىلى ئىسلام چاگرتىن خېر و خەلاتى
بە سەر پېلۋى ھەردوۋچاۋمان نەى پېشەۋا بەخېرھاتى

نېمەى كزت گەشاندهۋە لەخامۇشى و كوئىر و كاسى
بەرە و باخى بەختەۋەرى و رېځگای راستى خوداناسى
فېرت كرىدىن بېچىنە ناخ دەرياي باۋەر ۋەكو ماسى
نېمەش ناۋى تۋى شىرىنمان بەدىۋارى دل ھەلۋاسى

گەر رېبازت نە گرېنە بەر وئىل دەبىن دەپۇين بە جارى
لە بەر ساردى و سەرماى پايز زەرد دەبىن ۋەك گەلەى دارى
بەلام نەتۋى زانا و سەرۋەر جېنى پراۋىژى لە گشت كارى
بۇيە چىژى خۆشەويستىت بە ناخمانا چۆتە خوارى

۲۰۰۴/۹/۱۴

كۆرە شەھىد

كۆپ:

توخوا پىم بلى داىكى شىرىنم
ھەتاگەى تال بى بە مجۆرە ژىنم؟
بابى بەرپۆزم كوا، كەى دەبىيىنم؟
پىر بەدەل دەستى لەمەل وەرىنم

ھاۋرپىيانى مەن زۆر بەدەل خۇشى
بابىيان دەبىيەن دەچەن بۇ كۇشى
مىنىش دەۋەستەم كىز و خامۇشى
كەس نايە لە كۇش بەسۆز دام پۇشى
دايك:

گوى بگرە كۆپم بۇزار و پەستى
باۋكىت لەرپى خوا و لەرپى سەربەستى
گىيانى شىرىنى دانابوۋە دەستى
تاكو سەربىگرى بەرنامەى راسىتى

كاتىن لەرپى خواسەرى نايەۋە
تەازە بوو بوونىت داتەكايەۋە
تەۋەنى نازدارىت ھەئەشايەۋە
لە ناو بىشكەدا بى باب مايەۋە

كوړ:

پهيمان بى دايه تا منيش مابم
دل سؤزى راستى بهرنامهى خوابم
پيم دادخنيمه شويني پيى بام
نابى وهك خه لگى سرشيت پاپام
دايك:

گهر وابى كورم جيگای دل خوشى
دونيا و گيانى خوت به خوا بفروشى
له گهل چاكان و پاكان به خوشى
كهوسهرى به تام تير تير دهنوشى

۲۰۰۳/۴/۱۵

إِنَّ اللَّهَ إِشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُم بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ

وریا بن

نه‌ی نه‌وانه‌ی که دلیرن

مه‌رد و لیه‌اتوی بویرن

نیسلام گوئه و نیوه‌ش هه‌نگن

شیری شه‌و و رۆزی ته‌نگن

به‌رگری و هه‌ول و تیکۆشان

بکه‌نه نازناو و نیشان

چونکه نیوه‌ دمستی خیرن

فیکه‌ی باز و نه‌رپی شیرن

خودای گه‌وره و به‌توانا و هیز

له‌نیوه‌ی ناوه‌ قه‌در و پیز

که‌سیکیش خوا ریزی لینی

برپوا مه‌که‌ن هه‌رس بینی

جا داوامه‌ هه‌لسن له‌ناخ

ببنه‌ شووره‌ له‌ دموری باخ

ناوی بدن به‌خوینی سور

به‌ره‌م دینی نزیک یا دوور

نه گهر به راورد کهن نیوه

برواناکم به هیچ شیوه

نیوهی نیوی پیغه مبهرتان

نازار هاتبیته سهرتان

گهر پټیواری پټنگای نهون

هرگیز نابی زور بخهون

وهك نهوبن ، نیسلامی به پټر..

هه ټگرن به شانازی و هټر

گوئ مدهمن به نازار و نیش

ههتا مردن برونه پیش

به ههشتی خوش و فراوان

نه کهن به دونیای دهن نامان

خودا زانا و شارمزه

به وهی لهناو دلان دایه

جا بینه خواناس و بهنده

بزانن به هاتان چهنده

پیاو باشه کردهی بکیشی

تا له دوا رږز سهری نیشی

بەلام ھۆخوا ناسانی ژیر

نەوێش نابێ بکەن لەبیر

دوژمنی پیس لەگشت لاوێ

دژی یاسا و خوێ سازداوێ

ھەموو ھیزی خستۆتە کار

تا نەھێلێ و ببی لەبار

چونکە ئێوەی سیما پۆشن

وێکو ئەوان ئێرنا دۆشن

دەسا بەدێ تێبکۆشن

تا بەکفن خو دێبۆشن

ھەر بەھۆی ئەو پاستی و نورە

پوخسارەکە و سپی و سوورە

جا وشیار بن ئێوەی بەرێز

بەخەبات و بەرگری و ھیز

لەدەوری ئەو گۆلە پاکە

بوەستن کۆمەل و تاکە

دوژمنان داخیان لەدڵە

داماون لە دیار ئەو گۆلە

جاهر هه مووتان گرد و وورد

به هیممهت به رزی و دهست و برد

له بو پاریزگاری کردن

پامه وهستن هه تا مردن

چونکه هر نه و گوته جوانه

خوش به ختی هه ردوو جیهانه

نیوه ش به خوین گهر ناو نادم

زور بی و هفان شیتی جادم

گیانیشتان و له سهردهسته

پزامه ندی خواو مه بهسته

سهر بازی نادیار و وونن

شه پوی دهریای بی بنن

بیلبله ی دووچاوی منن

تهنگ به زور داران هه لجنن

۲۰۰۴/۴/۷

وجاهدوا في الله حقَّ جهاده

گەلام زەرد نابین

زستان و پایز شان بەشان بەفر و باران ددبارینن
بۆ سەر سەری منی زدیتون شالۆی ڕەش و توند دینن
بەرچاوی تیشکی خۆری گەش لیل دەکەن و ئەتارینن
بەلام ھەرگیز پێیان ناکرێ گەلاکانم بومرینن
ئەو ھەردوو ھاوپەیمانانە ھەموو سالت و دکو ھاران
دژ بەبوونی من سازدەکەن سەرما و سۆلەو بەفر و باران
لافای لیتاوی دەکەن بۆ سەرم لەلادێ و شاران
بەلام ھەرگیز چۆک دانادەم وەکو زۆربەیی زۆری داران
بەھارو ھاوین دزمانن لەرووی ئەوان چۆک چەقیوم
لەسەنگەری خۆ ڕاگری ھەنگاویکیش نەبەزیوم
چقڵی تیزێ چاوی تەنگی زۆرداری مێشک پزێوم
راست و ڕەوا و سەرفرازی ئێرە و دنیا گەیی ئەودیوم
بێ باکیشم ھەتا ماوم بابزانن ئەم دوو وەرزە
نەگەر بێنە گەر و ھیزی بورکان یاخود بومەلەرزە
لەدیار نەبەردی و خۆگریم دلی ڕەشیان پەر لەدرزە
دۆراویکی بێ ھیوانە منیش ھەردەم سەرم بەرزە

٢٠٠٢/٤/١٨

گەنجى بەرئىز

گەر بزانى چ پۇزىكت چاۋمېرئىيە گيانە گەنجە
بېروناكەم تۈز ھالى تام بېجىزىت لەلار و لەنجە
بەرۋوتى پات ئەۋەستىنن پۇزىكى سەخت لەبېشە
جا بۇچى ھىندە بى ئاگى دلت بەدنياۋە بەنجە

گەر بەناگا نايمىت قوربان لەو رۇزە پېر خەم و ئېشە
ۋەكو خەلگى ياخى ملھور دەگەزىت ھەر ھەموو بەنجە
بە پېۋمىر پاستى دلت ، گەدەۋەكانت بېكېشە
ھېۋدارم خۇت نەخمىتە ژىر بارى ئەو ھەموو پەنجە

گىانت بەچاۋتروكانىك بال دەگىرت و لەدەستەدەى
لە پېناۋچى سەرشىتانه مەيلىت بەنەفسى مەست ئەدەى
دەستى مىردن زۇر درېژە دەگاتە بن دەرياگانىش
لەپېخەفى خەمى خامۇش خۇت پزگار بکە، ھەستەدەى

ئەۋەى بۇ خوانەبى قوربان بى بەھايە و ھاشوۋھوشە
ئەگەر سەنگى ھەندى كىو بى لەبەردەمى با ۋەك پۈشە
ھەرپەشە و تۆلەى خۇداۋەند گەلى بەسۇ و ترسناكە
بەو ھېۋايەم پزگارت بى لەم ئەزمونە سەخت و توشە

۲۰۰۰/۵/۹

خوشكى كراس كورت

خوشكه گەر كەمى مردن لەھۆشتە
زۆر شەرمە بۆچى خۆت ناكەى پۆشتە
لەخوا بترسى ھىندەت نەماوہ
چىتر دەرەخە ئەوقىز و گۆشتە

ھەئسەوہ لەخە و خوشكى خۇم بەلگە
خودا بتيورئ دونيا بى كەلگە
فەرمانى خودا بۇ پىشئل دەكەى؟
تاكو تىربىكەى ھەزى ئەو خەلگە

لچك لەسەر بە ھە تاكو ماوى
جوان و خاۋىنى بەداپۆشراوى
گومانىت نەبى بەخۇدا پۆشىن
لەگەل پەحمەتى خوا تىكەلاوى

فەرمانى خودا بەپراسىت بزانە
قاچ و قۇل پرووتى داوى شەيتانە
دزى خواۋەندى لىزان و بەھىز
بۇ دەبىيە دارى دەستى بېگانە؟

بهر لاهاتنی رږزی مهترسی
واباشه نیستا له خوت بیرسی
ههږدشه‌ی خودا زور ترسناکه
مه‌به نیچیری خه‌لکی چاو برسی

نه‌و خوشکانه‌ی که سهریه‌سهرپوښن
زور ژيرو زانان به‌هه‌ست وهوشن
کوسپی سهر ږنگای چاو چنوکانن
هه‌رگیز به‌ دنیا خویان نافروشن

۲۰۰۲/۷/۱۴

ولاتبرجن تبرج الجاهلية الأولى

من مزگه وتم

من مزگه وتم زور بهرز و ږیز دارم
مالی خواوهندی پهرومردیگارم

لهلای خواناسان پیروژ و بهرزم
شوینی تایبهتی راوینزو فهرزم

بانگی خواناسی رږوی پینج جاران
راپدهگهیمنم لهلادی و شاران

کاتن دمبیستن (حی علی الصلاة)
خواناسان تیکرا بؤ خیر و خهلات

نهگمر کاریشیان ههبن جین دین
دمبنه میوانم بؤ چاکه وین

میوانانی من خودا پهراستن
له کاتی بانگدان هه موو هه لدمستن

به گمرما و سمرما دین ږیز دمبهستن
شهیدی یهک تاکه هیوا و مهبهستن

پرویان دهکهنه پرووگه یان به خروښ
بوځودای گه وره دهکهنه کړنوش

منیش به دل و زور به شانازی
له هر هه موویان دهکهم پېشوازی

نه ووی که دلی به من وه به نده
هر خوا دزمانی که پیزی چنده

که سینکیش به من گهر نه بی رازی
به بون و به ختی خوی دهکا وازی

نه و قهر و پیزهش خوا له منی ناوه
هر پیزداریشم تا دنیا ماوه

خه لکنکی زورم پهر و درده کردن
دووره پهریزی رفتهاری وردن

په تی نه مانیان بکریته گهردن
باشگهز نابنه وه له ترسی مردن

چۈنكە شوپىننىكى زۆر راستەقىنەم
بىنكە و خويندنگاي ئەۋشازە دىنەم

بۆيە لەكاتى ھەرىشەى كۈشتى
دەرگاكانى من ھەر لەسەرپشتى

زمانم ھەردەم بەبانگەۋازە
بۇ پىكەينانى نەۋەى نوئى و تازە

تا بەرگرى بىكەن لەم بانگە پاكە
بانگى بەرنامەى خواۋەندى تاكە

ئەگەرچى دوژمن ھەر ھەمووكاتى
بەجاۋى پىسى سەيرم دەكاتى

بەلام بىگومان سستى نانويىم
يەكتا پەرسستى رادەگسەينم

۲۰۰۴/۷/۲۶

وَأَنْ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

ياسای قورنان

موسولمانم تیدهکۆشم بۆ رېبازى بهرز و پاکم
ړووم له لوتکې سهرکهوتنه نهترسانه زور بى پاکم
هموو توانام نهخه مه کار تابېنم به چاوى سهر
قورناني خواى بهرزو بههيز ددې بهياساو بهحاکم

نهگهر قورنان حوکم بکا دمېنين له هموو لاه
بهختهومرى و برايهتى پهله ددها و دېته گاه
دارى بېبهر دېنه بهردار لهنوى بنيات نهړېتهوه
نهو دلې کهچهندىن ساله ويرانه و بۆته کهلاه

وهک قورناني پر لهراستى کهسى نيه که بتوانى
هموو کهسى بهدادومرى بهنيتته دورى خوانى
دادومرى پر لهدانايى وهکو قورنان دمست ناکهوى
دهبا بينيینه سهر سهرمان له دواى ماچ و دمست لهملانى

دهسا هموو با بهيهک دمست له ړى قورنان تېېکۆشين
سستى نهکهين له تېکۆشان تا بهکفن خو دېپوشين
لهبۇ دونيای کهم و کاتى بۇ خوا لهخو بره نجينين؟
زور نهماوه خوربيتهوه ههتاگهى همر نير بدوشين

۲۰۰۲/۹/۱۹

دلى من

ھۆمەلىكى مەملەكەتى دلى من
رېنگات خۆرە بۆتارىكى گلى من
لەبەردەمى گىزەلۈگەى ترسناك
خۇراگرن پەرەكانى گولى من

ھەر دلىك بى بەويستى تۆ بوير بى
بەبارانى بەزمى تۆۋە تىر بى
ۋەكۈقەلى پۇلايىنە بى گومان
زۇر ئەستەمە بىرازى ، سەر و ژىربى

ئەو دلى من پىر لەپاستى و نور بىكەى
لە ناپاكى و چۆك دادانى دوور بىكەى
تا شەمشەمەكۈپر ھىلانەى تىنەكەن
لەدوارۋۇش سەربەرزو پرووى سورىكەى

خۇر و مانگى تىھەلېنە تا يەك جار
گورگ و چەقەل لەسەر كورسى بىنەخوار
چونكە مولك و مەملەكەتى وان نىيە
دەبى پاستى تىي بىيئە تاكە سوار

۲۰۰۲/۵/۱۶

د لایبایه

نیمه نهگهړ خوامان بوئ ، له هه لویستی کوفر دووربین
نابی بژین له تاریکی دهبی هه ردم ناشنای نور بین
نه وده ستانی به بی وچان هه رگیز نابی فهراموش کهین
هه تا دواين تکه ی خوینیش دهبی له سه ر خه بات سوربین
کوفریش نه وه یزدی هه یه تی به ناش کرا و به نه یی
خستوتیه کار بو سهر سهرمان به شپوهی زور شالو دینی
ده برپوا کهن برپوا داران دوژمنی شیت و ملهورمان
نه وکات دلی داده مرکیت نهگهړ له ږدگ دهرمان بیی
شه و و ږوژ له ژیر سه ریانه نه م هه لویسته له کونه وه
له هه رگات دمانبین به سسیله چاوی مونه وه
چونکه زور زور داخ له دلی ، نهگهړ بکریت ده یانه وی
جامی سهرمان لیک بدن و خوینمانی تی بخونه وه
نه وانه جی موتمانه نین هاوشپوهی خه لکی خه یبه رن
ږوخینه ری مالی خوانه دږکی سهر ږی و دمردی سهرن
هه تا ماون یابمین هه ر خاودنی نه و هه لویسته ن
تینووی خوینی ږیبارانی ږنگای خودا و پیغه مبه رن
شهرمه نیمه ش به فیتی وان هه ری که و ږوو له لایه کین
که له خوا دپاریینه وه هه ری که و به هیوایه کین
به لام باشه یه گدی بگرین دژ به هه موو به دږه وشتی
چونکه نیمه موسولمانین براینه به ندهی خوا یه کین

ږتيازى خوا

نهى خوايه گيان منى بهنده ږتبوارى ږنگاهى تومه
بهقهدموئك گهر لئى لاددم سهرگهردان و ږدنجهرومه
لالوتى نهم ږتیه ناکهم بئى باكانه گرتوتمه بهر
گهر ونیش بم لهگیزاوى ههلبهسته و ناتور و لومه

نهگهر جیگا و ږنگا و بانم لهسهر پشتى ههور و مانگه
وهكو كهل و شیریش ژبايم نهم بينى بئى ژيانى دانگه
بهيهك عانهى ههلب و سوتاو نهگهر لهراستى لامدایى
چونكه تهنها بهرنامهى خوا ږهواترین راستى و بانگه

ږتبازى خوا شهقاميکه ږتبوار تييدا زور گهشبينه
لئى لادانى ترسناکه دهوړ و پشتى ههموو مينه
جا خوش بهختى وسهرفرازى له بو ههموو ږتبوارانى
دلنيامه له ههردوو ږوژ ههر نهوانن راستهقينه

بيگومانم ږنگای راستى و سهرکهوتنه نهو ږتياز
ږنگاو ږچکهى دهست کردنيه جئى هيوايه پر نياز
گهرخوت به ږتبوار دزمانى ههرگيز دهم بهردارى مه به
خوت لهگهلى تيکهلاو که هو نهوهى نهترس و تازه

۲۰۰۲/۹/۲۱

فیز

سلاوی خودای لهسهرې پیغه مېهری له دلا نازیز
فهرموو یه تی گهر هرکه سی له دلی دابی تو زقائی فیز
له روژی پاداشت و سزا زور مه حاله هرگیز هر گیز
بهره و بهه شتی نه بر اوه له گهل خه لکان بیهستی ریز

قمت خوت به گه وره مه زانه پروی لوتیشت مه که سهری
نه گهر گویش فیزی هه بی بی شک پهری هه نه وهری
هر فیز بوو ری نه داشه یتان کرنوش له بو نادم بهری
خوای به هی زیش له ناو ریزی هریشتانی کرده دهری

لوت به رزی و فیز نارموا یه جا هرکه سی که هوش مهنده
خوله و دمردنه دپاریزی دمرانی که زیانی چهنده
خوهل کیشان هو ی هه لسانی رق و خه شی خودا و مهنده
چاچون خودا دمرنجینی که سی خوی دانی به به ننده؟!

له خوا یه تی خوا بترسی مه که به گوئی نه و نیبلیسه
له سهر فیز نه فره تی لی کرا، نه و دوژمنه هه ناو بیسه
رپی راستیت لی ده شیوینی بهه شتت دها له کیسه
(واعتصوا بحبل الله) ده ست بهرنه دهی له و گوریسه

نه و دلای که دمردی فیز و له خو بایی چوته ناوی
خوی به گه وره دمرانیت وخه لکی سوک دینه بهرچاوی
په تایه که و خاوه نه که ی به هو ی فیز و ناز و باوی
که و توته ناو فیلی شه یتان نهسته مه بهر بی له داوی

برای بى ناگا

برای کەساس و داماو تاکەى بى ھۆش و مەستى
کەوتویە داوى دونیا و دەست ناوەتە ناو دەستى
چاکەى خوا بىنە بەرچاو شەرمە مەنوینە سستى
لەچاکەى چاکەى چاکى بۆچى جوان نای بەرستى

بۆچى لەراستى دەرچوى خۆت کردووە فەرماوۆش؟
بۆ خۆت نەزان کردوووە چى توى خستۆتە جۆش؟
دوربین و ژیر و زۆرزان وەکو ناکەسى بى ھۆش
لەپیناو دونیا ھەرگیز راستى ناکەن پەردەپۆش

خوای گەورە لە نەبوونی ئەتۆى ھینایەکاوە
بۆتى ڕوون کردۆتەووە کام ڕیگا تەلە و داوہ
تاكو خۆت تى نەچوینی سۆزى بۆت بەربلاوہ
ئەگەر چى تۆش بى ناگای دونیا فریوتى داوہ

لە خەوى بى ھۆشى دا ھیوام وایە تۆ ھەستى
تاكو وون نەبووى لەناو گىزاوى خەم و پەستى
بەرەو ھەلدیرت دەبا خۆت ڕزگار کە لەدەستى
ھەتا شەرمەزار نەبووى بیداربەوہ لە مەستى

٢٠٠٢/١٠/١

شهر ده مړين

همزاران سال نه گهر بږت به بى خه مى به پابواردن
دلنيا به ددبى برزى بو كرم و خاك ببيه خواردن
كهسى له تو ليهاتوو تر بى ناگا بوون تا له ناكاو
مردن تهنگى پى هه لچنين بهردو گوږى تارى ناردن

نه گهر زيرى بير بكه وه لهو كهسهى كه وا مردووه
له په شيمانى به ولاره چيكهى له گهل خوى بردووه؟
توش په شيمان دمبته وه , ناگدار به نهى برا كه م
له نى ستاوه ته وه به بكه بگه ږيوه هه تا زووه

ژين بو هيچ كهسى نه ماوه هه تاكو بو تو بمينى
گهر نورت هات نهو مردنه له پيشه وه دمردت دينى
رږگارت نابى له دمستى نه بله ق دهكا چاوه كانت
وهكو پايز زمردت دهكا كه لا كانت نهو مړينى

دهسا دلته به چى خو شه به ندهى بى وفا و بى شهرم ؟
كه دلنياى دمبته گل سهرين و بى خهفى گهرم
جوانى و لاوښت بال دهگرئ بهردو شوښنكى ناديار
نهوكات په شيمان دمبته وه و دهلى: سه دجار خاك به سهرم

۲۰۰۲/۱۰/۱

بى گومان

ئەگەر خواردىنمان ئاۋ لەگەل جۇ بى
ھەموو ژىنىشمان زارى و پۇرۇ بى
گەلى باشترە نەۋەك چاۋ ساغمان
قەلى روورەش و كوندە بەبۇ بى

ئەگەر بېرسىن لەخۇى بى مىشك
دارى دەستانىن ئىمە بەبى شك
ھەر بۇيە دوژمن سوار و راۋكەرە
بەخۇشمان ئەسپ و تاژى و كەرويشك

بەلام تا رىۋى لەجىگاي شىرە
چەقەل و گورگ زگيان ھەر تىرە
چاۋساغىش قەل بى يان كوندەبەبۇ
بە باز دەوترى شەمشەمە كۆيرە

۲۰۰۲/۴/۶

قورئان

ھۇ قورئانە پىرۈزەگەم بەلئىن وابىئى تابمىنم
تۈى روناكى رېڭاي ژىنم بەرىزدوھ ھەر دىتخوئىنم
رېڭات بۇمىن پوونكردهوھ ڧىرت كىردم بەناسانى
گوئى بۇن خۇش بنىزم و دركىشى لەرپۇخ دەرئىنم

خوای بەھىز و بالا دەست و زۆر بەتوانا و پەرودىگار
وېستى روناك بىكاتەوھ شەوھ زەنگى شىۋاوى و تار
ئەو قورئانە پىر لە پەندەى لەبۇ پىڭھەمبەرى بەرىز
لەبەرزايى ھەوت ئاسمانان وەگو خەلاتى ناردە خوار

قورئانە رېنمايەگەم تىشكى خۇر و مانگە شەوى
بۇ ھەموو مرۇڧايەتى موژدە بووى ھاتىيە سەر زەوى
ناو دەلاڧەى دلە جىڭات مىنى نوستو بەھۋى تووھ
بەرەو لوتكەى سەرگەوتن چووم لەزىيانىكى نزم و نەوى

۲۰۰۲/۱۰/۵

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ

کەسی بی ویزدان

خەلکێک هەیه بەناو چاکە کار بەدەستە زۆر شاکارە
نەگەرلەپشت حەوت کێوان بی کەسایەتی هەر دیارە
بۆ هەردوو لا هەندە ږنڤی لەرپوالتیدا مشارە
کەچی هەردەم لە پەنادا هەر وەکو درێندە هارە
لە پیناوی سەقامگیری حەزە چەوت و ڤدشەکانی
زۆر ئاسانە بە تیکرایی خەلکی بدا لە سیدارە

۲۰۰۴/۴/۹

پێویستە

ئەو ئەو کەسە هەول ددەدی یاسای قورئان بەر قەرار بی
نەگەر بوونت وەک مانگ و خۆر لە هەموو دونیاو دياربی
لە ڤۆزی لی قەومانیشا هیز و ورمەت بەخت و یار بی
بەلام نەگەر لەسەر ږنگات گورگ و ڤنوی و سەگی هار بی
زاریشیان دژ بە یاساکەت پەر لەتوانج و زەهری مار بی
دەبی تەنەنگت هەر لەدەست بی گەر گوللەشی بەرد و دار بی

۲۰۰۲/۲/۱۵

گهنبی نه زان

نهی گهنبه تاکه ی مهست و که ساسی

دوستی خرابه ی چاکه نانسای

بپرسه له خوت بزانه تو چی؟

خواوندندی گه وره تو ی داوه بو چی؟

لالوتی مه که بهر پیت ببینه

تا سهر بو هیچ کهس نابی نه و ژینه

تاکه ی تیناگه ی؟ مهست وبی هوشی

هه له دهرده خه ی راستی ده پو شی

نه گهر بیر بکه ی له و خوا یه تاکه

چه نده به هیز و بهرز و بی باکه

چیت به سهر دینی له ژیر نه و خاکه

بو ی نه نجام دده ی کرداری چاکه

نهی گهنبه چونکه راستی نه ناسی

بو یه به خرابه شایسته ی باسی

تاکه ی له ناستی راستی به فیزی

دوستی شهیتانی له خواوند زیزی

گەنجى ۋاھەيە بى ئاگا و سەرخۇش

تا ئىستا بۇ خوا نەچۈتە كېرئۇش

لەسەر شەقامان بلىندە لووتى

بە كابۇى تەسك مل وقۇل روتى

ھەرچەند يەك دونيا حمزى لەكۆلە

ھىچ كارىك ناككا گىرفانى چۆلە

ئەنگوستىلەى زىر دەكاتە پەنجە

پېئى وايە ھەرئەو لىھاتوو و گەنجە

ملوانكەى زمردى لەمل و لەدەستە

پاي دەومشىئىن بەلاوك و بەستە

ئەگەر بىكرىت ئەو خەجالەت بارە

لەگوئىيەكانى دەكا گوارە

روخسارى زمردە جگەرە كىشە

زمانى پيسە زۆر دەم لەپىشە

لە ناستى باوك و دايكىشى رەقە

ئەوى پى ھەلەن ھەر خۇى پى حەقە

قسەى نابەجى و سوكيان پى دەلى

دايك و باب دەبى بەو بلىن بەلى

ھەر كارىڭ ئەگەر خوا بېرەنجىنى

سەرقالى بەدخو بەچاك دىيىنى

بىتىۋايە قىامەت گەر ھەشېن دوورە

ھەربۇيە لەسەر دل رەقى سورە

زۆر خەلگى ۋەك ئەۋنەما بە گەنجى

دېك وزىۋان بوۋ بەرھەمى رەنجى

ۋاباشە بۇ خۇى بىر بىكاتەۋە

دلۋ دەرۋونى چاك بشۋا تەۋە

بەناۋى پاكى پەئەى خوداىى

بەئگە لەدونىا ياخود لەدواىى

خاۋەندى گەرەى بى ھاۋتا ۋ بەھىز

سەرگەۋتۋى بىكا ۋە لىنى بگرى رىز

۲۰۰۵/۲/۲۴

سىپىلەيى

شەرم بىكە ھۇ ئەۋ كەسەى كە مان و مردنت ژانە
لەدۋاى خواردن خوان دەدرېنى توخوا ئەمە كەى وىزدانە؟
ھەتا دۋىنى گەسكى مان بوۋى بۇ ئەمىرۇ بوۋى بەبېگانە؟
گەر راپردووت بېنىيە بەرچاۋ ھەرگىز لەخان نادەى تانە
بەحرىش بەدەم سەگ پېس نابى پەندى راستى پېشى نانە

بى ئەمەكى و بى وەفائى باۋى مروقى نامەردە
گەرسپلە و بى وەفا دەرچوۋى دەبىيە گورگ لەپاش پەردە
ئەگەر بەخۇت دابىيىتەۋە بویتەدارى دەستى جەردە
جا ئەى نەزان تا جەۋوت لەدەست خەلگى دل بەدەردە
ئەۋكانىيە لى دەخۇيتەۋە دەبى تىي كەى ھەرچى بەردە

۲۰۰۰/۷/۲۱

خوشكى بى ئاگا

خوشكى بى ئاگا ھەستەۋە لەخەۋ
كاتى خەۋ رۇيى تىلەى پىچا شەۋ

مەچۈە رىبازى خەلكانى چەپ رەۋ
ھەرگىز گۈئ مەگرە لەقسەى ئەمۋ ئەۋ

نەمىرۈكە رۇۋى زانىنى ھەقە
ھەتاكەى دلت ۋەكو بەرد رەقە

بۇ ھىند سەرقالى تۇ بە دونياۋە
دونىاي بى ۋەفا ۋەكو كاۋە

يەك يەكە خەلكى لەسەر يان ناۋە
بەلام ھەتا سەر بۇ كەس نەماۋە

لە بۇ دوا رۇۋىش كىلگەى بەپىتە
ئەگەر جى ئەتۋى خستۋتە لىتە

گەر خۇت دىرناكەى لەۋ لىتە چىرە
دەپىتە مايەى شىۋەن ۋ زىرە

ئىنجا بىركەۋە لەگۈر ئەى خوشكە
گۈشت ۋ لاشەكەت بۇ كرم ۋ مشكە

نه گهر ته مه ننت ږنك ههزار سال بڼ
هر ددبى ژينت لى تفت و تال بڼ

مردن فهرمانى خواوه ندى زاله
هر هه موو گياننك هم تامه تاله

يهك جار له ژيانى ددبى بنوښى
نينجا بهرور بڼ ياخوود به خوښى

جاتاكه ي چه كى دمستى تاغوتى
به قسه يان دهكه ي بڼ بهرگ و رووتى

مه چووه ږنى هه له و نارمزووبازى
تاوه كو شهيتان پښت نهكا وازى

نه گهر له بهدگار بكه ي پښوازي
له ږزى دوايى دهكه ويه تازى

له پښاوى چى هڼند فهراموښى ؟
به قسه ي شهيتانان بهران ددوښى

د فهرمووئ خوداى (رب العالمين)
(انه لکم عدو مبين)

توښ بکه به قسه ي نه و کرديگاره
شهيتانى به دخو دوژمنى دياره

گەلى ئافرىتى نەزان و بىر بىس
بىونە داردەست بۇ دونيا و ئىبلىس

دەيان وت : سەرپۇش لەكۆى پۇشاكە
دەستورى پرووتى باشتر و چاكە

بەلام لەناكاو پەشەباى مردن
وەك پوش و بەلاش راپىچى كردن

ئىستا والە ناو گلىكۆى تارن
خۇراكى گرم و دووپشك و مارن

نازار نەجىزن سالەهاى سالە
لەدەست تۆلەى خوا دەرچوون مەحالە

بزانە ھەرچى ھاو بىرى وانن
شەمشەمە كوئىرەى نىوہى شەوانن

بستى بەرچاويان ھەرگىز نابىنن
دوژمنى تىشكى خۇرى زىرېنن

جا ئەى نەوخوشكەى كەوا گوپت لىيە
بزانە سەرپۇش دەستوورى كىيە

نەگەر ژىرانە خوت دابپۇشى
لەرۇزى دوايى دەكەويە خۇشى

لەسەر سڧورى و روتىش گەر سورى
لە ھەردوو دنيا لەخواۋدند دوورى

جا ھىوادارم كە وا تۆى بەندد
ببىە بەندەى چاك بۆئەو خواۋدندە

وھكونەزانان خۆت مەدۆرىنە
ببە پووناكى شەو بتۆرىنە

۲۰۰۲/۸/۱۸

ولاتبرجن تبرج الجاهلية الأولى

بەناچارى

دىروونى لاي چاگە خوازىم تاساندىمى وتى ھەستە
تاوان و سەرىپچى زۇرن لەناخى دلى تۆى خەستە
پەرەى گولۋى تەمەن سىستىن گەر ھۆش و ژىرىت زىندوۋە
تەنھا تەۋبە دەگرى بەرگەى نەۋ ھەموو كۆسپۈبەرەستە

مىنىش كەبىدار بوومەۋە ھاۋارم كرد ووتىم نەرى
كەسى نىيە ساتىكىش بى كۆلە خەمى مىن ھەلگرى
كەچى ھىچ كەسىگم نەدى بەزەيى كا بە ھالى مىن
بەلكو كزۆلەى ۋەكو مىن بەزۇر ئەيان كرده دەرئ

ئىتر پىرىش پرووى تى كردم ۋا دەستەگانم ئەلەرى
سپى بالى كىشا سەر رەش ، توۋكى سەرىشم نەۋەرى
گولۋى ھىوام پەرەى نەما گەلا رىزان نرىك بۆۋە
دەبى ھەستىم بەناچارى پروو كەمە دەرگاگەى سەرى

۲۰۰۲/۳/۷

به رزی خوا

خوايه گيان هانا همر بؤ تۆ دینم
به تهنها بؤ تۆ سهر دانه نوینم

خوايه کی گه وره و بهرز و به هیزی
همر تۆ شایه نی کړنوش و پړزی

هه رتوی بالا دهست گه وره ی گشت گه وران
به فهرمانی تۆ ناودیت له هه وران

هه ر دانانی تۆ له جی و ته واوه
نه وی تر وه کو به فری به رتاوه

زانا و به هیزی زور میهر دبانى
به دیار و نادیار هه موو دفرانى

به بی مؤلته ت هه رگیز هیج جارئ
گه لا له داران ناکه ونه خوارئ

چونکه باشترین په ومردیگاری
به هه موو شتیک چاک ناگاداری

جا بابزانن ههموو نه و خه'که
هر ږبازی خوا به سود و که'که

ږنگا و ږبازی خوی گه ورد و لیزان
خوشحالمان دهکا له ږوژی میزان

هرگهس پېشنلکا فرمانی پاکی
بابزانی بڼ خوی به باش و چاکی

مهست و نه زانی گیل و سرکه شه
خه جالمت باره همدوو ږووی ږدشه

له هیج کاتیکدا خواوندی به هیز
سمبری نه و ناکا به بایه خ و ږیز

له دوا ږوژپشا ږووت نهی و حسینی
به ناگری دۆزه خ چاک نه یسوتینن

جا نه کهن بگرن ږنگای نامردان
نه کهن سمر بدن له کتو و بمردان

ھەر كەس ۋا بكا گىل ۋ سەرقالە
نەگەر لە پىرى بويىتە ، خالە

تاۋەكو دونىاش ماۋە ۋ بىمىنى
كىسەل پىنى ناكىرى كىنو بىرۈخىنى

گەرچى خەللىكى كۆلەن ۋ جادە
پەرۈمردەى دەستى رەشى (ئىلحاد)ە

كوپى داۋىنى پىس ۋ ناپاگن
دۇى نىسلامى راست ۋ پوناگن

بە زمانى لووسى پىر چەنەبازى
پىشنىاز دەگەن بۇ خوا ۋ پىبازى

دەللىن : (گەرنىمە بىين بە ھازى
قورئان نەمىنى ، رۇزگار دىننازى

چونكاتى نىسلام باۋى نەماۋە
ھەموو مافىكى بەچاك نەداۋە

.

په پړه و کهرانی کونډه بهرستن
دزی څیر بوون و داد و زانستن)

گوایه پای نهوان باشرین هله
چاره سهری گشت جیهان و گهله

جانه گهر راسته نهوانی سهرقال
نهوانی مهست و بیر و هوښ بهتال

نه گهر له قورنات باشریان پټیه،
داک و بابیشیان دمناسن کټیه

دیاره زور مەردن مروقی نازان ،
نه گهر چی هیچ شت ناگاته قورنات

چونکه نهوانه ی نهوه دمبیزن
له راستی دوورن بی فام و گیزن

سهگ و بهرازی لاشه بی نویزن
به خور دموهرن ، زمان دریزن

خوږی ږووناکیش ږووناکي پټیه
گهرچی نه زانان ږقیان زور لییه

چونکه هاوشیوهی شه مشمه کویرن
دوستی تاریکی و دوژمنی خیرن

جا هیوادارم نه وانهی وانیه؛
دوورن له راستی و دوژمنی خوانه

چیر ږهق نه بن وهك بهرد و ناسن
ږهش و سپی لیکتر دمرکه ن ، بناسن

۱۳۰۰۵ / ۲ / ۲۸

لیس کمثله شي

کچ به پاره دان

نیاز و مه به ست و نامانچ لهم باسه
دایک و بابیكى راستى نه ناسه
هيو او ناواتيان بهس پاره و پووله
پاره راوده کهن وهک تاژى و تووله
به لآم خوايه گيان نهو باب و داکه
دليان بگوړه بو خيړ و چاکه
پهفتاريان به ده کچ به شونادن
وېل و تامه زوى سامان و مادن
کچ وهک کوړان نين و شياربن، نمرئ
وهک و گول وايه زوو هه لئه ومريئ
کچى واهمپه نه وندده پيره
سالى گرانى گه وردي له بيره
له ده ستى داک و باوکی سهرقالي
هه موو ته مهنى پرې له تالى
شونه گردنى نهو کچه نازداره
هوئ نه مه نيه خراب و بهدکاره

کرده و ټاکار و هه موو پړه و شتى
جوان و خاوينن ټيکړا به گشتى
به لّام بابه گه ی به د و زورداره
له خه لکى ده کا داوى زور پاره
نايدابه گه سى زور پاره ی نه بى
کوشک و تهلار و سه ياره ی نه بى
کسانى نه وها نیاز به رازن
خه لک ناتوانن گچيان بخوازن
نه و گچه داماوه ش هه لئاستى به ختى
له ژير ويزدانى باوکى سهر سه ختى
جا هيوادارم خوايه له توى تاک
داک و بابى وا بېنه خه لکى چاک
تاکو له پېناو پرېوونى گيرفان
گچيان دانه نين له پړيزى هميوان
چونکه کارى خوا له جى و ته و او
پړيزى له نه ووى ئاده مى ناو
چ نيربى چ مى به نده ی به پړزن
به نده ی خواومندى گه وړه و به هيزن

به لّام کامه یان په وشتی چاکه
نه و نزیکتره له و خوییه تاکه
نینجا زور شهرمه نه و کاره که مه
حه یا و دک ناوه ، پیئ مه که ن که مه
بوییه نه وانه ی به و په نگه وانه
له راستی دوورن ، دوژمنی خوانه
دروون زامداری بی که لک و هوشن
کچیان به مال و پاره ددفروشن
هرکه سی ژیر بی ناکا نه و کاره
دین و قیامه تی ناداف به پاره
به لّام که سی وای هیوای سامانه
گشت شتی ده کاله پیناو عانه
کچیکی خاودن په وشتی ، سه ربوش
ددیداته یه کی نابهجی و سه رخوش
سهیره نه و باوکه چو ن دلی دلی؟
خودا پروی په دش کا و دک بهری سیلن

نه گهر نه و باوکه له خوۍ ناکا فیل
چون کهر ددووشی له جیی مهرو چیل

شیربایی چلکی ددستی نیلیسه
نابروتان مهبمن بهو ماله پیسه

من دوعاده کهم هر که سی وابی
یان چاک بی، یاخود تووشی به لا بی

هه ندی باب هه نه زور کار ږنگینن
له زاری راستی شیله ی هه نگوینن

خاودن هه لویست و بروای به هیزن
سنوری خودا، چاک ددپاریزن

هرگیز کیزانیان ناکه ن به کونه
چونکه دهمانن سزای خوا چونه

له پیناو خودای گه وره و کردگار
ددی دمن به خه لکی ژیر و بروادار

باوکانی نه وها بروا به تیینن
به چاوی دلیان قیامت ددیینن

نۆتۈنەكەر

ھۆكاكى مەست و بى ھۆش

دۆستى ھەلە و ڤاستى پۆش

پىت دەلنىم بە قسەكى خۆش

لە بۇ خوا ببە كرنۆش

زۆر شەرمە , شەرم ناكەى

پەشت ھەلدەكەى لەچاكەى

بۇچى بۇ خۋاى بەرزو تاك؟

سەردانانىيتە سەرخاك

نەگەر ژىر و لىزانى

ھەربەنۈيۈزەۋە جۋانى

چۈنكە فەرمانى خۋايە

لەسەرشاننى دانايە

كە فرمانى خۋاۋەندە

بزانە بەھاي چەندە

جا نەگەر ژىر و مەردى

سەرت بۈى دانى عەردى

تاكەى نالۆدەى دمردى؟

وہك گەلەى پايز زمردى؟

خوای خۇرناوا و خۇرھەلات

کردۆتىہ نەرك (صەلات)

تۇش بەچاگەى بېينہ

چونکہ كۆلەگەى دینہ

ئىنجاناۋى خوا بېنہ

تام دەبىنى لەم زېنہ

نەگەر نوپۇز نەنجام نادەى

شىتى كۆلەن و جادەى

سەنۋورى مە بەزىنہ

جەھەنەم دل تەزىنہ

نەگەر سەربۇى نەنوینى

پەنجەى خۇت دەگەزىنى

خەلىكىش ھەبوون گېز بوون

پېۋارى رېڭاى لېز بوون

دل تارىكى بەقېز بوون

گلاۋى بى دەست نوپۇز بوون

زور دوور بوون له نویژ کـردن

له چاکه و کړنووش بـردن

که گیانیان گه ییه گهردن

بووننه نیچیری مـردن

بهره و گورپی تهنگ و تار

هه لومړین وهك گه لای دار

پشتیان كـرد له لادئ و شار

به جیان هیشت كهس و كار

بووننه تویشوی مشك و مار

پروزیان بی ههزار جار

گوئ نه ده پته نه فـسانه

نویژ نه كـردن تاوانه

جا ناگاداربـه گیانه

دوا ږوژدهكـهت ویرانه

گهر نـازانی بزانه

تاسـهـر نیـه نه و مانـه

نهی هه ناو ږـش وهك ماسی

بگره ږنگای خواناسی

دونييا مولكى كەس نىيە

ھەرچەند بىكەي بەس نىيە

زۇر قارون و فىرغەون

مردن كردنى بە خەون

نويژ نە كەريش ھەرنەون

شەمشەمە كويىرەي شەون

جا وەك وانى سەربە خۇل

ھەرگىز دونييا مەگرە كۇل

لەدور خۇشە دەنگى دۇل

پاست نىيە بىرۈكەي زۇل

گەر ھات مردنى بەتەين

لېت تال دەكا دونييا وژين

ھەر بۇ ئەو خوايە تاكە

پەرسەتن بىكەي چاكە

جگە لەو خوايە گەورە

وەكو سىيىبەرى ھەورە

جگەرە

نەمىرۇ جگەرە لەجىھان باۋە

لەمىژىش نىيە سەرى ھەلداۋە

باۋىكى بەدە بى سوود و كەلگە

نەگەرچى ، ھىۋاي دلى زۇر خەلگە

دوژمنى دۇستە بى پەنا و پەردە

بە درىزى بالاي ئازار و دەرە

بى ژمار زۇرن زەرر و زىانى

كەم خەلگى ھەيە ھەموۋى بزانى

بەلام (كونيە) كەي لەلەي دكتۇرە

ھەرنە و دىزانى زىانى چەند زۇرە

تۇنەي نەو كەسەي جگەرە كىشى

نابى لە قەسەي راست دلى تۇ بىشى

چىتر مالى خۇت مەدە بە سووتان

بەزمىي بگە بە پەش و پوتان

خەلگى وا ھەيە ھىندە ھەزارە

لە مالىيى نىيە يەك فەلس پارە

جا توش بوچهز و نارغزوی کالت
به سووتان مهده سامان و مالت
باشیش بزانه خودا هیچ تاوی
کاری خه لکانی زیددرووی ناوی
پوژنکی نه وتوت له پیشه کاکه
حاکمیش ته نیا خواودندی تاکه
جا بهسه مالت به ناگر و (با) که
گهر بیکه ی به خیر باشتر و چاکه
سهیری که سینک که جگهر دگیشه
دفرانیت جهنده دوو چاری نیسه؟
ددانی زهردن ، سمیلی بوژه
ناوزاری تاله ، لووتی گزوزه
بروای پی مه که که قیت و قوزه
له دست جگهره کاری نالوزه
نیر با بهس بی نه م تامه تاله
بابهس بی کوخه و بهلقه م وناله

بهرخی نیر بو سهربرینه

لهم روژگار ه ؛ تنكه ريشن نهگهر بو خواى گهوره بهردهم
سمتیشم كهمن كورت بى سيواگيكيش لهدهم ومرددم

په نجهم له بو ږادگيشن دهستهى (نهبو جههلى) سهردهم
ههرجهند له سهر ږنې راستيش بم، لای وان تاوانبار و جهردهم

كه چى منيش دل پاكيكم هاوړنې گشت پاستى خوازانم
وهكو نهوان دمرون پيس نيم ، كارى سپلھى نازانم

داریکم به بهر و سيېهر لهچهقى ږنې ږېټوارانم
پيسانیش ودستاون دږى بهرههم و ديمهنى جوانم

بهلام نهگهر بم ههجنن بهگولله يان به مهکینه
تاكو ههلم خهلهتینن ، په شيمانم كمن لهم دینه

نهگهرچى زور ههوليش ددهمن دهستهى ږ له داخ و كینه
تاكو بچمه ږنې ههلهيان كه سهرنه نجام گريه و شينه

چونكه ږ له گورگ و وورچى كهلبه تيږى زگ درينه
بهلام بهموو لاناكهوم لهم ږنيزه راسته هينه

ږنيزاږيكي راست و پاكه ږنگای (رب العالمين)ه
ههرگيز دهست بهردارى نابم ، بهرخى نیر بو سهر برينه

جوارینه‌کان

نهی نهوکه‌سوی کار به‌دهستی خاومن ږیزو تاجو کورسی
گهر بزانی تاج ږادده له‌ژیر یاسا لیم به‌رپرسی
برواناکهم وا به‌توندی به‌دوای خوتا رامبکی‌شی
وهکو لاشه‌ی مردار بږوه، له‌بږ به‌ردهم گورگی برسی
* * *

نهی نه‌زانی له‌راستی دوور هاوشیو‌دی قارون و هامان
له‌پیناوی ددسه‌لاتو ناوی دونیاو که‌می سامان
له‌و ږوژه‌ی ده‌جالی کویری دروژن له‌دایک ددبی
نه‌توو خه‌لکی وهکو تونه ددینه خزمه‌تکارو مامان
* * *

که‌سی نه‌گهر مه‌به‌ستی بی ږنگای ژینت بشیوینئ
نیازی وایی بتخاته چال، بږ نه‌وه‌ی بونت نه‌مینئ
نهی براهم، نه‌گهر ژیری نابی هه‌رگیز له‌لات وایی
پیشه‌کی، له‌ترسناکی نه‌و چاله تیټ بگه‌ینئ
* * *

گه‌لئ خه‌لکی به‌رچاو هه‌نه به‌ږه‌واله‌ت ده‌لین زېږن
که‌چی له‌گه‌ل گورک ده‌خون، له‌گه‌ل خاومن شین ده‌گېږن
نه‌وان خو‌یان له‌ ناو به‌رگی موتمان‌ده‌دا مه‌لاس داوه
له‌راستیدا ؛ له‌گه‌ل گورگان یه‌ک دږنده و توخم وېږن
* * *

هه راسټى ويست به تا له سمر خاکی
یهک ږوو و یهک دل به نه که ی ناپاکی
ناپاکی له ناو گوږی تاریکدا
د دبیته بهر دد له پېش پوناکی
* * *

ماموستای من ماموستای ماموستایانه , پیغه مېهره
وانه گانی ناگوږمه وه به هه رچی زیږ و گه وه هره
هه ر که سینکی سهر فرازی له هه ردوو دونیا دا ددوی
با بگریته بهر ږنبازی نه ماموستایه ږتبه ره
* * *

نالهم عیراقه کاول و ویرانه
گهلئ سله که گا له مهنجه لدانه
ناگری دوزدخی گهر له بن هه لبئ
تا ددکولئ ددمرین له دیار نه و نانه
نه گهر پېش بگا هیچ تامی نابئ
هه تاکو کوفری پوخه ل کابانه
* * *

خه لکی نه شیاو و پیخواس و برسی
گهر ددستی نالا له یاسا و کورسی
خه لکی له گهل خوی دجبا و ده خاته
ناو گیزدلو که ی پر له مه ترسی
* * *

بەئەستەم . بەئازار و ئىش
شان بەشانى ئەو چۈمە پىش
وام زانى ھەنگى ھەنگۈينە
بەلام داخەكەم بوو بە مىش
* * *

گىانە تاكو ماوت ماو، دەست و بازووت لەخىر ھەلگە
دونىا كىلگەكى پاراود ، بېرىنە كام تۆو بە كەلگە
مردن خىرپەى لەناكاو ، كۆتايى دىنى بە زىنت
ئەو كات ئەمدى جىنى دەھىلى ، بەتېكرابى لەبۇ خەلگە

۲۰۰۴/۳/۸

بازدەكانى كۆھساردكان ئەمرو دىلى قەل و (بو) نە!!!
لە ناسمانان نازىيان دىگەرد ، ئاخۇ ئىستا حالىيان چۈنە؟
بەلام ئەى باز ھەر بەردەبىيت لەدەست قەل و ئەو چاومۇنە
زۆر بى وورە و ترسنۆكن تۆقىوى سىبەرى تۆنە

۲۰۰۳/۱۲/۸

* * *

ھۇ ھەنگى پى بەھەلە گەر بەھوئ سەرت نىش
بەھىچ جۆرى نەكەى بەكى دەست لەملانى لەگەل مېش
نەگەر شۆين پى مېشت ھەلگرت ناخوشىت دىننیتە پىش
لە گولەكان ئەتتۆرىنى بو سەر چىكاو پات ئەكىش

۲۰۰۳/۱۲/۲۵

دىئا ۋەگو مامز ۋايە بۆچى ھىندە بەدۋاي وئىلى
كە دلتىاي پىت ناگىرى ، بۇ فرىو دەخۋى بەفئىلى ؟
بزانە سەر ئەنجامەكەى دەچىتە گۆرى تەنگەۋە
ئەگەر ھەزار سالىش بۇزىت رۇزىك دادى بەجىنى دىلى

* * *

ھەستە سەرىپ دەبا بەس بى ، بى دەنگى و ژىن پەرستى
دەست بەگلاۋى خۇت ۋە مەگرە ، شەرمە مەنۋىنە سىستى
مەردىكى راستەقىنە بە پۈۋ بىكە ناسۋى سەربەستى
يەك رۇز سەربەستى باشترە لەسەدان سالى ژىر دەستى

۲۰۰۲/۶/۱۸

* * *

ئەى كەر ئەگەر ناۋىرىيە كەر بۇ ھىند داخت لەكورتانە؟
خۇ كورتان ھىچ خەتاي نىيە پۈش و پەرۋى بى تاۋانە
بۇ گەز و لوۋچكەى لى دەدەى ، ئەى دارى دەستى بىگانە
خۇت لەكەران كەرتر مەكە ، مالى و مىگى ھەردوۋكتانە

* * *

بازى بەرزە فېر لە بەرزى بەدەنگ بەرزى ۋوتى : ئەى قەل
چىتر مەجۇ سەر زىل دان ھەتاكو كەى نابىت بەمەل
لە ناۋ مەلان ۋەگو مەلان مەلەۋانى لەناسمان كە
ئەى بى ئابرو بۇ ناترسىلى لە نەفرىنى چاكتىن گەل

۲۰۰۴/۱۱/۱۵

* * *

ئەى براكەم چاك بزانە ئەگەر بىيە مىر و سەرۋك
سەرانسەرى دونيا بىكەى وەك مانگ و ئەستىردى گەرۋك
ھەر دەبىتە دىلى مردن بە زۆربىن ياخود بەخۋشى
دەبىن وەگو باپىرانت ، تامە تالەكەى بىنۋشى

۲۰۰۴/۴/۱

* * *

موسلمانان دەست بەرز كەن بۇ خواۋەندى بەرز و بەرپز
ھەتاكو كەى لەپىناۋى نابنە يەك دەست و دل و ھىز؟
سەرگەۋتن و سەرفرازى لە يەك لا بوونەۋە داىە
چىتر مەلۇتكەى دەجالان مەگرنە باۋەش و نامىز

* * *

ئەى خواۋەندى گەرەى جىهان ، تۋى پىرۋز دەسەلات زالى
ئەم رۋزگارە بۇ خواناسان بىكەپتە مايەى خۇشچالى
بازىش وەگو رۋزانى خۋى بىننىتەۋە پەر و بالى
تاكو جىدى قەلى رۋو رەش ، پىنى نەنۋشى تفت و تالى

۲۰۰۵/۱/۱۵

* * *

خەلكى زەۋى و ئاسمانەكان كەس نازانى زۆريان چەندە
ئەگەر كۆك بن لەسەر يەك دل ، چەندن ھەزار جار ئەۋەندە

ھەموو بىن بە خراپەگار، يان بە بىر وادار و بەندە
ھەرگىز كەم و زىادە ناکا لەخوايەتى ئەو خواودندە

۲۰۰۴/۴/۲۰

بۆجى تاوان ئەنجام دەدى دە واز بێنە ئەگەر مەردى
ئەنجام دەدى ناپەوايى تۆنەمر نیت لەسەر عەردى
دە واز بێنە تۆنەمر نیت دەجیە وە لای خوا وەندى تاك
ئەگەر مەردى لەسەر عەردى خواومندى تاك ببە كار چاك

* * *

واى كەردووە ياساى پۆزگار تەنگ ھەلچنى قەل بە بازى
ياساى پۆزگار نا ناسايە ھەلە بە راست دەگا وازى
تەنگ ھەلچنى ھەلە بە راست پىي شاد دەبى كوندە بەبۆ
قەل بە بازى دەگا وازى كوندە بەبۆ پىي دەنارى

تەبىئىي : ئەم دوو چوارىنەى سەردووە بە ستوونى و بە ناسۆي دەخویندرێنەو

نە پۆز ھەلات ، نە پۆز ناوا ، تەنھا ئىسلام پىي گونجاو
جگە لە پىي ئەم ئىسلامە ھەمووى كۆسپ و كەند و داو

* * *

ئەو دەى بۆ خوا نەبى ياران سوودى نىە بى بەھايە
ئەگەر زەوى و ئاسمان پىر كا سەنگى وەك بالى مېش وايە
ئەى خەلكىنە گەر بەھيوان قازانج نەخوا سەرى مايە
ئەو دەكەن ، بىكەن لەپىي زاتى پاكى ئەو خودايە

۲۰۰۴/۵/۱۴

تاكو خويىنى ئال و سوورت لەجەستەيا دى و دەچۆرى
بۇ دوژمنى رىق ئەستوورت چۆك دانەددى بەھىچ جورى
مل كەچ كردن ، باش بزانە ، گارىكى نامەردانەيە
خواش بە چاۋى مېھرىبانى بۇ بى غىرىتان نانۇرى

۲۰۰۲/۱۲/۱۹

* * *

گەر جنۆگەو ئادەمىزاد بېنە يەك دەستە و ھىز ھەموو
كۆيىنەو ەلەك بەرە دژ بەخوۋەندى ، ھەر ھەبوو
ھىزو بازووى يەك يەكەيان ھىندە سەرچەم ئەۋخەلگە بى
مليان لەناستى ھىزى خوا زۆر زۆر بارىك ترە لە موو

۲۰۰۴/۲/۷

* * *

دە ھەنگاونى ئەى بەجى ماو بۇ گىرۇددى خەيالاتى ؟
ۋا تەمەنى لاۋىت پۇيى ئەى ميوانى دونىاي كاتى
دەرگەۋانى قەلەى خەۋى ، دۇستى دوژمنى خوداتى
بۇيە كەساسى ؛ نازانى بۇ كوى دەجى و لەكوى ھاتى

۲۰۰۲/۷/۱۹

* * *

گەر بارانى پەلەى لىدات پەرە و گەلەى گولت پووتە
جەلەۋى لە خوا ترسانت چونكە لە دەست ئارمىزۋوتە
ئارمىزۋو ە سەرشىتەكەشت ھەنگرى شوين پىنى (طاغرت)ە
بۇيە نەنگى تۆ و گولەكەت بە ئاشكرا ديار و پرووتە

۲۰۰۰/۱۲/۱

زور له میژه چاومړئ بووم شهو نه مینئ ، خور هه لئ
عه ردی تینو پاراو ببئ به ناوی پاکي په لئ
که په لئ دا خوریش هه لات تاریکی ووتی: به لئ
چونکه شهو مهرگی نزیك بوو وهسیه تی مردن ده لئ

* * * ۲۰۰۰/۹/۱۴

نهی ناده می نه گهر خوت و خوا دهناسی نابئ هه رگیز
خوت به گه وره و خه لکیش به که م سهر بکه ی به له نجه و فیز
هر فیز بوو وای هینایه سهر شهیتانی دهرکراو و زیر
چون به فیز لووت به رزنه که ی، نهی کوړی دووچار ږنگای میر

* * * ۲۰۰۴/۴/۴

با دوژمنان باش بم ناسن راستی ویستیکی خوا ناسم
دژ به غه رقه د که نه مامی باومړپانه کلکی داسم
له مردنیش باکم نیه هزار هزار گیانم هه بئ
به ختی ده که م له پیناوی ږنبازه که ی باوکی قاسم

* * *

هه ندئ که س هه ن ، واتئ ده گهن ، خویان و هاوبیریان مه ردن
له پش لووتی بتی زیندوون ، وادمانن بت هه ر به ردن
سهری ږیز و ته مبه لیان به دل له بو ده چه مینن
بی گومان نهو سهر گیزانه گیروده ی پیس ترین دهردن

۲۰۰۰/۹/۱۱

كەسى سىك تىر ، چاۋ بىرسى
ناشى لى بۆبەرپىرسى
لىھو پۇژەي دەستى رەشى
دەگاتە تەخت و كورسى
ژيانى خەللىكى بە تىكرا
دەكەۋىتە مەترسى

۲۰۰۴/۱/۱۵

* * *

ھەرچەند لى ناۋ گۇرپشا بىم ئەي براكەي ھاۋ سەنگەرم
ۋا تىنەگەي مردوئىكى فەرامۇش و مات و كەرم
لى ھەر كاتىك بانگم بىكەي لى رېي خۇدا و نىشتىمانم
ۋەكو شىرى ناۋ بىشەلەن بە خىرايى را دەپەرم

۲۰۰۲/۱۰/۹

* * *

ئەي خەللىكە بىر لى نىستا منىش يەككىك بووم ۋەك نىۋە
بەلام خەلات لى خواۋە ھات ۋوتى بەسە مەجولنىۋە
لىھو پۇژەۋە ھەموو توانام بىخەمە گەر بەگشت شىۋە
ھىزى مىندالىكىم نابى ۋەكو ئەو بىرۇم بەرپىۋە

* ئەم جۋاينەيە لەسەر ژيانى خۇمە

گور په کم بازگه یه

نای چه نده سه ختو دژواری مردن
نهو خه لکه زورت هه موو ون کردن
هه نديک به نهرمی هه نديکيش به زور
خوزگه دمزانى له بو کویت بردن!!!

گشت که سيک گوري لهری و له پیسه
په کم بازگه یه پره له کتیه
وا باشه تیشووی چاکى بو دانین
تا لئی ږگار بین به بی سهر یشه

تهوبه دهرمانی تاوان و ژمنگه
هه تا زوو بیکه یین هیشتا درمنگه
گیانی شیرینمان جیا دمبیته وه
لوول دمکرتینه ناو نهو شوینه تهنگه

ههر که سین نه گهر ژيرو هوشمندی
مردن له بو نهو باشترین پهنده
نه گهر دمزانى چه نده به سامه
قه د پی ناکه نی و ناگری خه نده

..... دىۋانى رېڭاي ھۆشمەندى

بىچنە گۆرستان كەمەك دامىنن
بەچاۋى دلتان تىيان رامىنن
ئەوانەش ھەموو ودىو نىۋە بوون
ئەگەرچى ئەمەرقۇ بى سەرو شوينن

كەۋابوو بۇچى مەستو سەرھالان
شوين كەوتەى دونياۋ ئارمزوو مالن
بىگوممان رۇزى ۋەكىۋ ئەوانە
دەبى لىو شوينە بۇ خۇ بنالن

۲۰۰۴/۶/۲۸

كفى بالموت واعظا

کویره ریځا

چاک بزانه نهی موسلمان جگه له ریبارزه کهی تۆ

هموو هه لهن بئ بهرهمن

گیزو کاسن*

بئ گومانبه هموو ریچکهو پئو ریبارزی نانیسلامی

کو تایه کهی لانهی وورچه

گهر بههه وای هه لنت واسن*

دنیاش به نهو کهسانه ی کهوا له سهر ریځای هه لهن

بۆ برینی پمزوو باغی هموو دونیا

کلکی داسن*

به لام نهوان ره گیان سسته ههرچه نده کی به ناخ خولا

چوونه ته خوار وهك دیواری سهر بهفر وان

خوانه ناسن*

با نهوان ههر زور بههیز بن، بهتوانا بن، بابورکان بن

با ههر بینه تاریکی و ژمنگ، به خراپی

شایسته ی یاسن*

به مستی ناو سارد دمبنه وه نه گهر بینه هیزو تینی

گرو گلپه ی ناگرو ناسن*

ریبوارانی ریځای هه لهن کویره ریځا شایسته نین

و مکو شیته شهو گهره کان

ههر بئ خواسن*

له زیر باری هه ناسه ی سارد هه لده کیشتن

فامیان کاله بئ شهرمی مهست و که ساسن*

نه گهرچی زور باش دمرانن هزار دمرزی نابیته

۲۰۰۲/۶/۱۹

پارسه نه گی کاسن*

بۇ مىللەت

گەر لەخەو ھەئساي بەيان	ئەي مىندال ئارامى گيان
دەبىن جوان بشۆى بە ئاو	دەست و دەم و لووت و چاو
بىرۇ رۇخ سىفرەى نانى	بە بى دەنگى و بە جوانى
بىدەنگىش بە ھەمىشە	زۆر بە جوانى دانىشە
بلى : سوپاس خودايە	گەر خواردت نان و چايە
رەوشت پاگىزى وايە	دەست خۆشيش كە لە دايە
كە دەيخوينى رۇزانە	جا دەست دە ئەو وانانە
بچۇ بۇ قوتابخانە	بە ئەم رەوشتە جوانە
بە جوانى بىجولئىو	كاتى كە چووى بەرئىو
شەق مەددە لە قوتى و بەرد	مىندالى جوان و بىگەزد
ئەمەش نابى بە ھىچ رەنگ	گۆرانى وتن بە دەنگ
لە دەرى و قوتابخانە	لە گەل خەلكى بىگانە
بىن بە ئەوەى نوئ	يەكتىرىتان خۆش بوئ
پەروانەى عەشقى چرا	لە گەلىان بىبە بەبرا
ئەتۇش پىيى بلى : بەلى	ئەوەى مامۇستا دەلى
بە رەوشتى جوان و چاك	ئەي مىندالى زىر و پاك
ھەربەو شىودش و مردو	كە تۇ چوويتە دەردو
كاتى لە قوتابخانە	وا باشترە ئەي جوانە
بە وانەت بىي سەر قال	گەرايەو لە بۇ مال

له‌گه‌ن منالې خه‌لك	له‌وه‌ش نابینې كه‌لك
بو‌دايك و باوكت ئيشه	بكه‌ی نازاوه و كيشه
بو‌توی نازیزم منال	كو‌تا ووتهم به‌هر حال
ږنز بگره له خه‌لكې پیر	خاومن هه‌ست و هو‌ش و ژیر
با خه‌لكان لیت بگرن ږنز	گهر توش بووی پیر و بئ هیز
ئیسلامی پاك و بئ گهرد	هم‌روه‌ها له توی نه‌بهرد
ببې به نه‌وه‌ی تازه	نه‌وه‌ی هیوا و داخ‌وازه

۲۰۰۲/۱۱/۱۸

لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيُقَرِّرْ

كَبِيرَنَا

بی هیوا

بۇدانیشتووی دہستہ و نه ژنؤ بی هہست و نه ست هیند له میژہ؟
هہ نسه ډرکی نه گریس دەرکه له شویناندا گول بئیژہ
چونکه ډرک جی نازاره گولیش دہستی به دہست نویژہ
بهره می نه کارمش دہخویت، مه لی هیوای دوور و دریژہ
نه گهرچی، له دوای برینی، زور هه ورازو کهن دو لیژہ
نہم راستیهش باویردی سهر زمانت بی همر ببیژہ
جگه لهم نیسلامه پاکه، هه مووی هه له و کاس و گیزہ
هه ویری هه زاران دہستی چلکن و پیس و به قریژہ

۲۰۰۴/۳/۱۰

وَرَضِیتُ لَکُمُ الْإِسْلَامَ دینا

بولبول و قەل

پۇژى لەسەر زېلدىنىڭ قەلى بىن وورەو چەنەباز
بەشانازى و پاشە ملە سووگايەتى دەکرد بەباز

زۆر بالندى ناماقولۇش ئا لەو كاتى لەلەي قەل بوون
باليان لەسەر سىنگ دانابوو ئەوانىش ھەر بەناو مەل بوون

قەلى لەرزۇك دەيوت بەوان: باز بالندى زمان لووسە
بىن گومان بن لەبەردەمم چۆك دادانى چارە نووسە

ھەرچى ھاتە سەرزارى قەل درۇزانە بۇيان دەلى
بەزمانى بىن ويزدانانە ئەوانىش دەيان ووت بەلى

بولبولۇش لەسەر چىلىكا بەدەنگىكى شىرىن و خۇش
ھاتە وەلام ووتى ئەي قەل شەرمە بۇ تۇي بىن فامو ھۇش

زمانى لووست خستۇتە كار دژ بەگەورەي ھەموو گەوران
ئەگەرچى، وا سەردەمىكە تىكەل نەبوو لەگەل ھەوران

بۇ كاتى خۇي لەناسمانان بازى بەرز ئەخولايەو
ئەوۋى قەل بوو لەبەرسامى ودىكو سەھۇل ئەتوايەو

بەبىن پاراۋ گومانىش بە، يەك پۇژ مابىن خۇر بىتتەو
چلەۋى ياساۋ دەسلەلات ودىك لەمەوبەر دەگرىتتەو

جا هیچ باسی بازی نه کهی شیواوینکی گهلی سهری
بازی نازا شایه نیه تی نه توی پیسیش به ناو تهیری

خوت له گهل وی بهراورد که خاومن بوونیکي لاوازی
نهو له هه وران سهرده کهوئ توش سهرقالي چه نه بازی

شوین و ږنگاو جینگاکه ی توش زلکاوو سهر زبلدانه
ناپاکو و قسه ی بی هوده گهلی زورت له دل دانه

بهو جوړه زمانت مه گیره ناخاوتنت گهلی سهره
خور همر دمر دیت له بن هه وران باز سهرداری نیمه ی تهیره

تاگو یاسالهدست باز بوو بؤ دیار نه بووی له هیچ شوین؟
بازی نازا له بؤ قهلی هه موو دونیا سهر نانوین

نهمړوش چاوی لیت وون بووه بویه وا غهرقه د نهمړویني
دننیاشی همر دیت هوه له پره گهوه دهریدین

کاتی بولبول نه مانه ی ووت قهلی پروو ږدش زوری ییشا
له ناخیه وه بؤ داهاتووی ناهی قولی هه لده کیشا

۲۰۰۲/۱۱/۲۰

نهکە ی!

دۆستو یاری نهووا ههیه دهیان دوینی به برا و کاکه
له ناخت جیی کردۆتهوه، مۆتمانە بئ کرای چاکه

له گاتی خوشیت دا خوشه له ناخوشیدا خه مناکه
که چی دژ بهتۆ خه ریکی بیرى قولی ترسناکه

ههتا یهکێ وا یارت بئ دهستت له ملی مهرگ دایه
جا تیکه لی کهسانی وا به هیج جوژی نهکە ی چاکه

۲۰۰۴/۸/۲۰

يَاوَيْلَتَا لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا

دوژمنايەتى سەگو پىشيلە

لەزەمانى زوو سەگو پىشيلە

ھاۋرى يەكتر بوون بى فىل و (حيلە)

سوئنديان بەسەرى يەكترى ئەخوارد

وەك دوو برا بوون خۇشيان پائەبوارد

پۇژى باپىرە گەورەى ھەردووكيان

لەبۇ راۋكردن چوونە دارستان

پارچە گۆشتىكيان دەست گەوت بەو جۇرە

ئىنجا ھەلىيان گرت نۆرە بەنۆرە

ئەو دوو برادەرى گيانى بەگيانى

بەق سەكردن و لاۋك و گۇرانى

ھەر باسى گۆشتيان دەكرد لەرپىگا

بۇ پىشوو دەۋەستان لەھەندى جىگا

ئىنجا پىشيلە ھاتە دوان لەۋكات

گوتى: ئەى ھاۋرى نۆرەى من داھات

من ھەلى دەگرم بۆم جىدە بەگۇل

سەگەكەش پىيدا ھەر لەبنى دۆن

كاتىنى پىشيلە دايننا سەرشانى
بەسەگەگەي ووت جا بەگۈرانى

تامى ئەو گۆشتە ھىچ كەس نايچىزى
تاۋەكو خويىنى سوورم نەپىزى

رەنجو خەباتم ئەمەي بەرھەمە
تەگەرچى بەھاي سى چوار دەرھەمە

سەگەگە وتى پىشيلە بوەستە
ھەرگىز گويى ناگرم لەو لاۋك بوەستە

ئەۋەي تۆ دىيلىتى زۆر نارىۋايە
پالانى خراپىت لەبن سەردايە

لەسەر كەمىك گۆشت كارى وا شەرمە
بەشى زۆرىشى ئىسك و چەرمە

شىتى وا نەگەي چۈنكە خەتايە
لىت توۋرە دىم ھەتا ھەتايە

پىشيلە بۇ گۆشت زۆر تامەزرۇ بوو
ھاۋرپىيەتى خۇي دەرخت كەدرۇ بوو

گۆشتەي بىردو چوۋە سەر دارى
سەگ زۆر ھەۋلى دا نەھاتە خواري

گۆشتهكەى هه‌مووى خوارد له‌به‌رچاوى
سه‌گيش له‌بن دار زۆر به‌داماوى

له‌سه‌ر ده‌ستان كه‌وت ده‌ى ووت به‌پشيله
نه‌گه‌ر دهم زانى ده‌كه‌ى نه‌و حيله

نه‌و كۆله‌ گۆشته‌م نه‌ده‌دا ده‌ستت
به‌لام نه‌م زانى پيسه‌ مه‌به‌ستت

نيت‌ر له‌و پۆزى، نه‌و به‌ش خوراوه
نه‌و ترسو سامه‌ى به‌پشيله‌ داوه

خه‌لكيش نه‌و قسه‌ى هينايه‌كايه
پشيله‌ چاوى به‌سه‌گ هه‌ئايه

بۆيه‌ گه‌ر سه‌گى بينى له‌شوئينى
پشيله‌ هه‌لدى، له‌وئ نامينى

جا هه‌رگيز نه‌كه‌ن كارى ناپاكى
چونكه‌كه‌س سه‌يرى ناكه‌ به‌چاكى

كه‌چى پشيله‌ نه‌و كاره‌ به‌ده
كردى له‌پيناو ئارم‌زووى گه‌ده

خۇشەۋىستى پېغەمبەر

گەلىك گەرمو بەلىيسەيە ئەو ئاگردى بەر بۆتە دىلم
بەھىچ جۆرى دانامركىن بەعەشقى تۆيە ئەى گوئم

دىدەكانم پېر لەئەشكىن ناخىشم بۆتە خۇلەمىش
دەروازمىيان بۆت والايە دەرمانى (زامى دل) و ئىش

دىلم ھەر دەكرۆزىتەۋە ھۇ روناكى پېر سەبوورى
رېڭاي چواردە سەدەۋ نىۋان ئەگەرچى تۇش لەمن دوورى

ھۇش و بىرو خەيالاتم بەلام ھەر دىن بەدواتەۋە
شتى نىە لەم گەردوونە عەشقى تۆم لەبىر باتەۋە

بەھۋى تىرى خۇشەۋىستىت ھەۋزى ئاۋى چاۋەكانم
دىۋېتىكى تىن نەماۋە گولى ھىۋاي ھەزى زىانم

تۇ بىلبىلەى چاۋانمى ئەى ئاۋدىرى ھۇش و ھەستم
تاجى شىكۆۋ دادبەرۈمى ھىزى ئەژنۆۋ دل و دەستم

بەھۋى گرى عەشقت، ئەشكىم بەخوپ لە چاۋ دىن و مەستم
بەخۇرايى نىە ئەرژىن ئەى لوتكەى بەرزى مەبەستم

خۆشهويستیت وای کردووہ گهوا بېم بهديوانه
يادی پر له ميهرديانيت چاردهری گشت دلانه

شهوہ زدنګ و رېځگای ههله بو منت پروون کردوتهوہ
بويهمنيش بو ساتيکيش نهتوم لهياد نهچوتهوہ

بهائين وایی تا بمينم نهو رېبازه پاکهت ريم بي
بهقهه موويک لئی لانادهم نهگهر کونجی زيندان جيم بي

يهکيکی وهک تو (موحه مههه) پيشهواو پينغه مبهرم بي
دهبي سۆزم ودکو گري گرکانهکان بوئی گهرم بي

۲۰۰۲/۱/۱

اللهم ارزقني حبك وحب من أحبك

بی باکم

ګهر به چاګی په پړه و بکهم فەرمانی خواو پیغهمبه‌ری
دډبی به کول دادهم کولی ناوارهی و دمر به دډری

چوونکه تاریکی خوازه‌ګان زور بی هوشانه و سهرسه‌ری
دزی راستی راوه‌ستان، پقیانه له‌دادپه‌روه‌ری

به‌لام نه‌ګهر لافاو بکا، کوفری پر له‌داخو کینه
به‌نووکې ږم جه‌رګو دلم دمر بهیښی له‌ناو سینه

دوستو بازوم نابی شل بی له‌پیناوی نهم ناینه
شانازی نه‌ګهر بیمه شه‌هیدیکې راسته‌قینه

نه‌ګهر بینه دړک و به‌ریه‌ست بؤ له‌بار بردنی دینم
دهستی ره‌شی غیره تاوان بگین له‌ناو برینم

نه‌سته‌مه پینان له‌نگ بیی ږت‌بازی تازه و دیرینم
چونکه من زور پینخوش حالم له‌ږنی خوا مهرګم بیینم

۲۰۰۲/۱۲/۱۹

خوایە گيان

مگە لەتۆى لىبورده و تاك كەس پىن نازانم ناناسم
خۆم بەدەرگای لىبوردنەت بە داماوى ھەلددواسم
نەى خوایە گيان بە بەزدى و گەوردى خۆت نازادم گە
لە مەحشەرىش بمخەرد بەر شەفاعەتى باوگى قاسم

خوایە گيان نەى كەردى گارم
بەندەى كەى تەواوان بىارم
بەو ھىوايەم تەو مىھەربان
پوونەك بەكەى گەوړى تارم

خوایە بائى بەزمى خۆت گەر نەكەشى لە بۆ سەرم
تەنھا ساتى پىم ناگىرى بەرگەى ناگىرى ږدش و گەرم
بە ئومىد و ھىوا خوازم بە بەزدى خۆت بمبوورى
چونكە لەسەر رېبازەكەى تۆى بەھىز و پىغەمبەرم

نەى خوایە گيان منى بەندە
بەردەم پىر كۆسەپ و كەندە
ئەودى لە رېڭاى تەۋلادات
سەرگەردان و زەردەندە

لەناست ھىز و دەسلەتت كزۈلەكى زۆر لاوازم
لەبۇ زۆرى تاوانانم بەخشندىيى تۆ دەخوازم
گەر ببورى لەمنى ھەزار ئەى خوايە گيان جىم دەربەستە
كۆسپ و ھەلدېر ھەرچەندەكى بېنە رېڭام سەرفرازم

خوایەكى بىي وینە و تاكى
دەت پەرسىتم زۆر بەچىكى
ھەرگىز وەكو شەمشەمە كویر
خۆم پەست ناکەم بە پووناكى

جا ھەتاكەى فەرامۆش بى ھۆش و ژىرى كال و مەستم
دونیا كىلگەى راست و پانە لە بۇ دوارۆز لەبەردەستم
بەبارانى بەزمىيى خوا پەلەى داوہ پەر لەھاتە
گەر ساويلكە و نەقام نەبىم تى ئەروينم بۇ مەبەستم

۲۰۰۲/۱۲/۱۰

ما يَفْعَلُ اللهُ بَعْدَ اِيْكُم اِنْ شَكَرْتُمْ وَاَمَنْتُمْ

چار نییه

گهر همزار سالان به پارانه وه
بپارینه وه له بؤ مانه وه
دوبی به ناچار دنیا جی بیلن
جا تویشوو دانین بؤ هه ستانه وه

له رۆزی دواپی خوی به دی هینه ر
زور به ناسانی دوهینیتیه دهر
نه گهر چهز بکهن له دل نارامی
بینه ریبواری ږنگای پنه مهر

هه موو کهس دهری به بی جیاوازی
وا باشه هیچ کهس به خوی نه نازی
گهر عومری نوحان هه بی سووده
که وابوو ، بؤچی خوا ناکهن رازی؟!

جگه له زاتی نهو میهره بانه
مردن نه رکیکه له سه ر هه مووانه
هه موو کهس ددبی تامی بنوشتی
که رچی دهر دیکه سخته و گرانه

۲۰۰۲/۱/۵

مونا جات

زور گه پرام و سوږامه وه به ویستی نه فسی سهر که شم
ږووم کرده همرلا و لایه نیک , خه جالتي ددبووه به شم

چونکه دلّم مه یلی دنیا و نارم زوه کانی ده خوازی
کاتی بوونه ناسیاوی یه که دستیان کرد به گالته بازی

که چی دنیا وه که پالّه وان یه خه ی دلّمی گرت به مهستی
دلّم که و ته نوزانه وه , کاتی زانی پیی ناوهستی

به لّام سوپاس بو خوی گه وره , به زدی کرد پیی نه دؤرا
نه ویش به خوی دا چوووه وه , به ره و ږنگای راستی گؤرا

نینجا له خوا پارایه وه , دلّهی هه زارم بهم ووته
ووتی : جگه له زاتی تو هه مووی سهر شیواو و بته

نیستاش ږووم له ږنگای تویه , چهند ساتیکه توم ناسیوه
خوم به دمرگای لیبووردنت , بو لیبووردن هه لواسیود

تو شایه نی پهرستن میهره بانیک شاکاری
په نا و هیزی بی هیزانی باشرین پالپشت و یاری

بۇ پەرستىن مەنت داۋە رېڭات ددگرم بە رېۋارى
لە بەر خەشمى تۆ ناۋىرم ھەنگاۋىك بىنىم بە خوارى

روو لە دەرگاي ھەركەسى كەم و پەشىمانى و ژان و ئىشە
خۆم خەستۈتە بەر دەرگاي تۆ نازادىم كە بەبى كىشە

ئەگەر ناۋت ھەتتا مردن بېيىتە وىردى سەر زارم
چاكەت زۆرە بە سەرمەۋە , خوايە گيان ھەر مەنتبارم

نىۋان ئەررەز و ئاسمان پېركەم لە ھەمد و سوپاس گوزارى
ناكا نرخی نىۋ چاكەي تۆ , جا بىمبۈۋرە خۇداي (بارى)

لە كۆتايى ھىۋادارم بە چاكەي خۆت بىمان پۇشى
گۆرى تارىك و تەنگمان پېركەي لە خىر و خۇشى

۲۰۰۵/۸/۲۵

أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي

دهردی من

به رزی و بی گمردی بی خدای بی وینده
 همه مو دانانی راست و لیه جینه
 هر کاری که مرخواست د بزی باشد
 نیمه می بی پازی نده بی هر و اش بی
 که یکیش پرخند می ل مکاری خ و ابی
 چه بی است بیاری هر مردو دنی بی
 خدایک انیک هندی خ و دی گار ت مو او
 دست و پی بی به ستوون بی بی گ و ت و داو
 من پیش یه کز کم نال مو که انه
 نمرکی کی قورس م و لیه سرش انه
 لیه به هارک می بی الی کؤچ پرموی
 خواوندی ع مرش و ناسه ان و زموی
 خیزر و خ هلاتی ج اکی بی بی داوم
 من پیش خ ستوتمه س مر پیا وی ج اوام
 دوو دست و فاج م لیه ک ار و ستاوه
 هی ز و جول میان تی نادا نه ماهه
 لیه دست ن مو دمرده خ اموش دام اوام
 وه ک گ و لی تیز و بی ن او س و تاوم
 به لام پ پ بی مدل س و پاس گ و زارم
 م مونی خ و دی پ مروهر دیگارم
 چ ونکه ف مرووددی (رس) ول الله یه
 خه لکی بی پروادار س مر بی به لایه
 نیمه م و زده خوشه به خیزر و چ اکه
 بی زوژی دوا بی خ وری پرووناک
 چ ونکه هر که بی خ واپزی لی ن بی
 ج ار ج ار ناخوش بی بی دست ازین
 ت اکو لیه دوا رؤز بی زئی بهش ادی
 دور بی ست لیه بهستی و لیه نام و رادی
 ج اداوا گارم خوابه گی ان لیه س مر
 تیزر ثاوم ان بک می لیه حه موزی که س مر

کے لئے

له کتیبخانه‌ی گشتی ده و نیر

ژماره‌ی سپاردنی (٦٤٤) سانی (٢٠٠٥) ی دراوه‌

چاپ دہندہ سیما - سلیمانی - شہ قاسمی مہولہ